

ЦЬОГО ВЕЧЕРА

■ 1860 р. Рада Академії мистецтв у Петербурзі ухвалила присвоїти Тарасові Шевченку звання академіка гравірування. ■ 1875 р. Народився хоровий диригент і композитор Олександр Кошиць. Один із засновників Української республіканської капели. ■ 1892 р. Народився художник-різьб'яр Юрій Корпанюк. ■ 1898 р. Відкрився Київський політехнічний інститут. ■ 1927 р. У районі Ялти в Криму стався сильний землетрус (8 балів). ■ 1959 р. Запуск радянського космічного апарата «Луна-2», який здійснив жорстку посадку на Місяці. Перший в історії переліт із Землі на інше небесне тіло.

МИР ВАШОМУ ДОМУ!

Сім'я

6,11

О! ТБ

Програма телебачення

7—10

Чому Мазепу не брали кулі

15

«Брудний» розпродаж. Фонд держмайна не згодний

На думку керівництва ВАТ «Орджонікідзевський гірничо-збагачувальний комбінат» і ВАТ «Суша Балка», комерційний конкурс з продажу державного пакета ВАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат» Фонд держмайна провів з допомогою «брудних» технологій.
(Закінчення на 3-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ

Країна бомжів

Нещодавно з дитиною їхала в трамваї. На одній зупинці до салону зайшов бомж. Мені завжди таких людей було шкода. Але чашу мого терпіння переповнили його нецензурна лайка та сморід, який він розточував.
Таких у нас у країні багато. Вони можуть зайти до кав'ярні і попросити в тебе поїсти. Можуть заснути на лавці в парку, а мами з маленькими дітьми та старенькі бояться біля них сісти. Незрозуміло, чому влада міста не бореться з таким неподобством?
Київ.

Анастасія КЕРЧ.

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

ОФІЦІЙНО

Стала більшість утвориться з формуванням коаліційного уряду

«Обов'язок Голови Верховної Ради — щоб у парламенті і більшість, і опозиція виступали як вищий законодавчий орган. Нам не потрібно посеред сесійної зали прокладати лінію, яку ніхто не переходив би», — так прокоментував Голова Верховної Ради Володимир Литвин заяву лідера фракції партії «Трудова Україна» і Партії промисловців України Сергія Тігіпка про те, якщо парламентську більшість буде створено без участі глави парламенту, то постане питання, чи потрібен такий голова. «Я сприймаю цю заяву не як ультиматум, а як емоційний вихід енергії», — сказав Володимир Литвин в інтерв'ю журналістам у кулуарах парламенту.

Глава парламенту повідомив, що є домовленість про зустріч з приводу формування більшості не тільки дев'яти фракцій, а й «інших фракцій, які можуть скласти сталу і прогнозовану більшість».

(Закінчення на 2-й стор.).

Місцеві вибори — на пропорційній основі

На Всеукраїнських зборах представників органів державної влади, місцевого самоврядування та громадськості Президент України Леонід Кучма висловився за те, щоб наступні вибори до органів місцевого самоврядування проводилися на пропорційній основі й були розведені в часі з парламентськими. «Так чи інакше, ми прийдемо до пропорційної системи виборів до органів місцевого самоврядування. Партії мають стати учасниками виборчого процесу», — сказав Президент.

Крім того, Леонід Кучма припустив можливість обрання в майбутньому керівників обласних і районних органів виконавчої влади. Однак Президент підкреслив, що це питання має вирішуватися в комплексі з іншими. На його думку, для запровадження системи виборів глав областей і районів потрібно вжити заходів для підвищення ролі обласних і районних рад, розмежування обов'язків керівників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування на рівні областей і районів, а також створити другу палату у Верховній Раді.

ДЛЯ МІНФІНУ — БЮДЖЕТ, ДЛЯ НАЦБАНКУ — СЕКРЕТ

Голова Нацбанку Володимир Стельмах заявив, що валютний курс, на який спирається урядовий проект бюджету на 2003 рік, для нього став несподіванкою.

Похмурий, я сказав би, навіть роздратований вигляд голови Нацбанку Володимира Стельмаха, котрий постав перед представниками ЗМІ у вівторок, спантеличував: чому це раптом?!

Курси валют, які Нацбанк встановлює останній місяць і, зокрема вчорашній (100 доларів коштували 532,93 грн.), свідчать про цілковитий штиль на ринку. Цей факт, до речі, дуже тішить мого сусіда, який виплачує кредит за «Таврію». А разом з ним і мільйони громадян, яких наші уряди привчили все оцінювати в американській валюті.

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Сергія ГУПЕВА (УКРІНФОРМ).

У НОМЕР

Із сьогоднішнього дня у Криму буханець хліба першого сорту коштує 90 копійок. У середньому на 6,5 відсотка знизило вартість хлібобулочних і кондитерських виробів АТ «Кримхліб». Незабаром у магазинах півострова з'явиться також дешевший хліб другого сорту. Його випічку відновлять на прохання споживачів, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.

В усіх районах Полтавської області розпочали сівбу

озимої пшениці, яка займе площу в 400 тисяч гектарів. Зерно вже покладено у ґрунт майже на 100 тисячах гектарів. Завдання поставлено обсіятись у кращі агротехнічні строки — до 25 вересня. Хлібороби висівають переважно ті сорти, які зарекомендували себе в регіоні високими врожайми — місцевої та одеської селекції. Цьогорічна віддача озимого лану становить 38 центнерів з кожного гектара, повідомляє наш власний кореспондент Григорій ГРИНЬ.

Двоє восьмирічних хлопчиків і 17-річний юнак загинули під завалом у піщаному кар'єрі села Мошорине Знаменського району на Кіровоградщині.
Обвал стався, коли всі вони перебували у виритій печері. Коли хлопчиків розкопали, вони вже були мертві, повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.

Сьогодні в Одесі розпочинається 4-й відкритий конкурс програм регіональних телерадіокомпаній «Україна еди-

на». Протягом трьох днів 200 учасників не тільки з різних міст України, а й з Молдови, Росії, Узбекистану, Греції продемонструють понад 300 своїх робіт, що розкажуть про нашу країну, її людей, мову, культуру і природу. Відбудуться також семінари, «круглі столи», дискусійні клуби, майстер-класи. Передбачено і культурно-розважальні заходи. У суботу журі підіб'є підсумки конкурсу, визначить і нагородить його переможців, повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.

Стала більшість утвориться з формуванням коаліційного уряду

(Початок на 1-й стор.).

В. Литвин також назвав «цілком реальною» можливість входження до більшості фракції Віктора Ющенка «Наша Україна». На його погляд, цьому заважають лише «певні застереження і недовіра».

Відповідаючи на запитання, чи збирається сам Голова Верховної Ради вступити до парламентської більшості, Володимир Литвин відповів: «Якщо ця більшість буде конституційною, я із задоволенням працювати му, координувати му і намагатимуся узгоджувати діяльність і більшості, і

опозиції». Він наголосив, що формування більшості насамперед вигідно для опозиції, адже тоді вона чітко визначить свої межі, права і повноваження. Володимир Литвин заявив, що водночас з формуванням парламентської більшості треба розробляти проект угоди про коаліцію і робити практичні кроки. На його думку, стала більшість може утворитися тоді, коли вирішиться питання про створення коаліційного уряду і депутати нестимуть відповідальність за дії уряду.

Юліана ШЕВЧУК, Олександр АБЛІЦОВ.

Права людини в центрі уваги політиків

Фото Володимира САМОХОТСЬКОГО (Україноформ).

Триває візит в Україну Уповноваженого з прав людини в Російській Федерації Олега Миронова. Учора він зустрічався з Міністром закордонних справ України Анатолієм Зленком. Йшлося, зокрема, про неврегульованість пенсійного забезпечення громадян України, які працювали на Крайній Півночі, та спрощення на двосторонній основі формальностей під час перетину україно-російського кордону.

Напередодні переговорів у МЗС України відбу-

лася зустріч Олега Миронова з Прем'єр-міністром України Анатолієм Кінахом.

О. Миронов також підкреслив, що після цілої низки зустрічей, зокрема з Головою ВР України Володимиром Литвином, він дійшов висновку про високий політичний рівень керівництва нашої країни, яке, на його думку, «розуміє, що, вступивши до Ради Європи, необхідно права людини ставити в центр уваги саме політиків».

Користуються пільгами «під себе»

Вечірнє засідання 10 вересня

Після розглядів проектів законів про кооперацію та внесення змін до законодавства про споживчу кооперацію народні депутати багато уваги приділили функціонуванню спеціальних вільних економічних зон та режимів інвестиційної діяльності на цих територіях.

З доповіддю виступив Міністр економіки та з питань європейської інтеграції України Олександр Шлапак. Метою законопроекту, розробленого Кабінетом Міністрів, є створення рівних конкурентних умов для всіх суб'єктів економічної діяльності щодо імпорту в Україну сировини і матеріалів. Нині ситуація така. Користуючись пільгами із сплати ввізного мита на сировину та матеріали, що ввозяться для реалізації інвестиційних проектів у вільних економічних зонах, підприємці на

практиці завозять сировину, якої достатньо в Україні. Особливо це стосується сільськогосподарського виробництва. Тим самим підтримуються товаровиробники країн-імпортерів.

У співдоповіді, яку зробив заступник голови Комітету ВР з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Володимир Макеєнко, та виступах народних депутатів наголошувалося, що законодавець, надаючи пільги імпортерам, розраховував на залучення інвестицій до спеціальних економічних зон, але у багатьох випадках це призводить — при імпорті сировини та матеріалів, особливо харчової продукції — до виведення з-під оподаткування високоліквідних товарів, сприяє руйнації системи тарифного регулювання імпорту сільськогосподарської продукції, дає можливість суб'єктам господарювання успішно конкуру-

вати на внутрішньому ринку з аналогічними товарами, виробленими з вітчизняної сировини.

Прийняття законопроекту, переконані парламентарії, поставить усіх суб'єктів підприємництва в рівні умови по всій країні, оскільки передбачає відміну пільг на завезення імпортової сировини та матеріалів за всіма групами товарів. При цьому витрати бюджету значно знизяться.

Голосування з обговорення законопроекту відбувається у четвер.

Наприкінці народні депутати розглянули законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спеціального фонду Держбюджету. З доповіддю і співдоповіддю виступили голова правління Пенсійного фонду Борис Зайчук та голова Комітету ВР у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Петро Цибенко.

Йдеться про виплати і

доставку пенсій працівникам з числа осіб льотних екіпажів літаків цивільної авіації.

3 грудня 1999 року льотним екіпажам пенсію підвищено. Сьогодні її середній розмір становить 430—450 грн. Підвищену пенсію одержують 8 тисяч 273 пенсіонери: льотчики, бортінженери, бортмеханіки, бортоператори — усі, хто літав. Але надбавки нараховуються в основному за рахунок Пенсійного фонду. Законопроект пропонує, щоб ці надбавки сплачували авіапідприємства, які використовують працю льотного складу цивільної авіації. Для цього потрібно збільшити тарифи відрахування цих підприємств до Пенсійного фонду з 4—5 до 10 відсотків.

Законопроект, який під час обговорення мав багато «за» і «проти», також ставитиметься на голосування у четвер.

Анатолій КАРАСЬ.

Обмежити кошти спеціального призначення

Ранкове і денне засідання 11 вересня

Парламент розглянув у першому читанні два проекти змін до деяких законодавчих актів України щодо формування Держбюджету України на наступний рік. Внесений головою Комітету з питань бюджету Петром Порошенком перший проект закону розроблено на виконання бюджетної резолюції на 2003 рік: ним передбачається сформувати проект Держбюджету-2003 без поділу на загальний та спеціальні фонди. Законопроектом обмежується перелік коштів, які мають спеціальне призначення і зараховуються на спеціальний рахунок Держбюджету. Всі надходження передбачається включати до загального фонду бюджету, виняток становлять лише надходження в результаті здійснення державних цільових зовнішніх запозичень та іноземні гранти. На думку автора законопроекту, його реалізація дасть можливість впорядкувати джерела бюджетних ресурсів та забезпечити прозорість у контролі за їх використанням. Іншим законопроектом передбачається запровадити практику затвердження Верховною Радою кошторисів Пенсійного фонду, фондів соціального страхування одночасно із затвердженням Державного бюджету. Прийняття цього законопроекту спрямовано на посилення контролю з

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

боку держави за вчасним надходженням та цільовим використанням коштів державних цільових фондів. Ще один проект закону, який стосується формування Держбюджету, — про внесення змін до статті 22 Бюджетного кодексу України — доповів його автор, народний депутат Костянтин Ситник. Законопроектом передбачається включити до переліку головних розпорядників бюджетних коштів Націо-

нальну академію наук, Українську академію аграрних наук, академії медичних, педагогічних наук, правових наук та Академію мистецтв України. Потім опозиційні фракції — соціалісти, комуністи і БЮТ — почали вимагати від Голови Верховної Ради негайно поставити на обговорення кілька проектів нового закону про вибори до парламенту на пропорційній основі. Однак за це проголосували лише 153 депутати, і парламент продовжив працювати за порядком денним.

Багато зауважень у депутатів викликав внесений урядом проект змін до закону про судочність, який передбачає відкласти строки утворення нових інституцій: Апеляційного і Касаційного судів — до 1 квітня 2003 року, формування системи адміністративних судів — протягом трьох років, починаючи з 1 січня 2003 року.

На початку засідання заяву під назвою «Не забувати уроків трагедії» ухвалила Верховна Рада з приводу подій 11 вересня 2001 у Сполучених Штатах Америки. У ній, зокрема, йдеться, що рік від трагедії у США не вгамував гнів і обурення людства злочинними діями терористів, біль і гіркоту втрати ні в чому не винних людей, які загинули у літаках, хмарочосах Торгового центру Нью-Йорку і офісах Пентагону. Хвилиною мовчання депута-

ти вшанували пам'ять загиблих. У заяві також відзначається, що своїми безпрецедентними рішеннями, добровільною відмовою від третього за потужністю арсеналу ядерної зброї і закриттям ЧАЕС Україна, опинившись наодинці з цими дуже непростими проблемами, продемонструвала перед усім світом відданість справі миру і міжнародної безпеки, вірність своїм зобов'язанням перед людством.

Парламент також схвалив постанову про встановлення у Нью-Йорку меморіальної дошки із зазначенням прізвищ громадян України, що стали жертвами трагедії 11 вересня.

Під час оголошення депутатських запитів і заяв Голова Верховної Ради Володимир Литвин оголосив про нові міжфракційні переходи: входження народного депутата Віктора Драчевського у фракцію партій ТУ і ППУ, Сергія Іванова — в «Народовладдя», Миколи Одайника — в «Нашу Україну», Геннадія Руденка — в СДПУ(о).

Народний депутат Олег Зарубінський, уповноважений фракції НДП, повідомив про створення у ВР міжфракційної парламентської групи «Україна—НАТО», до якої увійшли 34 парламентарії.

Юліана ШЕВЧУК, Олександр АБЛІЦОВ.

Подання не підтримали

Сім з тринадцяти членів парламентського Комітету з питань Регламенту, депутатської етики і забезпечення діяльності ВР проголосували за рішення запропонувати Верховній Раді не підтримувати подання Генерального прокурора про притягнення до кримінальної відповідальності і арешт народного депутата України Юлії Тимошенко.

Коментуючи засідання Регламентного комітету, його голова В. Матвєєв зазначив: комітет всебічно розглянув питання і дійшов висновку, що окремі положення подання не відповідають нормам чинного законодавства і Регламенту Верховної Ради.

Відповідно до Регламенту ВР, подання має бути розглянуто народними депутатами упродовж семи днів, можливо, що самі опозиційні фракції вимагатимуть зробити це сьогодні, 12 вересня (у день голосування).

А тим часом, як повідомляють інформагентства, Черкаська прокуратура порушила кримінальну справу за фактом блокування транспортних комунікацій — у постанові прокуратури названі імена Петра Симоненка, Юлії Тимошенко, Олександра Мороза.

Анатолій БЕНЬ.

АКТУАЛЬНО

Фото Олександра СИНІЦІ (УНАН).

Лідер Соціалістичної партії України Олександр Мороз виступив на мітингу у Києві 10 вересня. Організатори мітингу — КПУ, СПУ, БЮТ.

Для Мінфіну — бюджет, для Нацбанку — секрет

КОМЕНТАР

(Початок на 1-й стор.).

Хтозна, на скільки Нацбанк узяв для себе орієнтир у 5,33, але таку ціну він здатен невимусно утримати до кінця року. Золотовалютні резерви давно перевищують 3 млрд. доларів, до аналогічного показника, за прогнозом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції, на кінець року наблизиться і позитивне сальдо торговельного балансу країни. Експортери, попри те, що держава часто-густо їм не повертає борги, такі самовіддано працюють на неї. Радіти банкіру треба, а він, як хмара.

— Я не розумію, чому,

але Міністерство фінансів не визнало за потрібне познайомити Нацбанк з урядовим проектом бюджету на 2003 рік, — сказав Володимир Стельмах, і присутні відчували, як це було непросто.

Усе, що казав далі — то було тлом, на якому стояв цей приголомшливий факт. Виявилось, що Рада Нацбанку шойно узгодила макроекономічні прогнози і схвалила головні засади грошово-кредитної політики на 2003 рік. Зокрема, врахувавши побажання Прем'єр-міністра, щоб доходна частина бюджету не залежала від зовнішніх запозичень або доходів від приватизації. Рівень річної інфляції, згідно з цими засадами,

не перевищує 7 відсотків, середній курс — 5,48 грн. за американський долар.

Кому, скажіть, могло спасти на думку, що міністерський проект бюджету на наступний рік прораховували за більш низьким валютним курсом — 5,57 грн. за американський долар! Та нікому, бо тоді треба змиритися з тим, що за курсову політику і вартість національної грошової одиниці відповідає Міністерство фінансів, а не Нацбанк. А ще заплідозрити Мінфін у спробі розв'язувати бюджетні проблеми за рахунок інфляції.

Заява головного банкіра країни свідчить про запеклий характер дискусії з бородою про де-

фіцит грошей в обігу. Її теперішній сплеск значною мірою спровокував цьогорічний обвал цін на зернових ринках і затримку з валютною виручкою. Але це привід поговорити, а не панікувати. Дуже влучно з цього приводу нещодавно висловився керівник групи радників голови НБУ Валерій Литвицький: «В Україні немає проблем з дефіцитом грошей, а є проблема профіциту ризику для комерційних банків, що вкладають кошти в реальний сектор економіки». У бюджету також профіцит проблем. І їх не поменшає, доки одне відомство, розв'язуючи їх, протистоятиме іншому.

Сергій ВЛАД.

ФОТОФАКТ

Учасники мітингу опозиційних сил у Черкасах блокували рух транспорту в центрі міста. За цим фактом прокуратура порушила кримінальну справу.

Фото УНІАН.

Знову вдосконалюватимемо механізм

Уряд України має намір забезпечити збільшення доходної частини державного бюджету на 2003 рік, не посилюючи при цьому фінансовий тиск на суб'єктів господарювання.

Про це заявив Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах у вівторок у Києві на нараді з керівниками регіонів країни з питання проекту держбюджету-2003, повідомив агентств **«Інтерфакс-Україна»**.

Прем'єр зазначив, що збільшення доходів держбюджету досягатиметься «не за рахунок посилення фінансового тиску на економіку, а за рахунок створення сприятливіших умов для розвитку економіки, скорочення тіньового сектору і використання того величезного потенціалу, який є в Україні загалом і в регіонах зокрема».

А. Кінах також висловився за вдосконалення механізму формування

місцевих бюджетів. Їх треба максимально наблизити до реальної ситуації в кожному регіоні з урахуванням структури промисловості, соціального забезпечення і демографічної ситуації, наявності екологічних проблем.

На черговому засіданні Кабміну Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах зажадав від членів уряду вжити всіх заходів, щоб до 15 вересня до Верховної Ради було передано «професійний і системний, реальний і збалансований» проект Держбюджету на 2003 рік.

Прем'єр сподівається на взаємодію Верховної Ради і Кабміну на всіх етапах бюджетного процесу під час пошуку додаткових джерел збільшення прибуткової частини держбюджету.

На засіданні Кабінету Міністрів проект бюджету наступного року було в основному схвалено.

Де гроші на делеговані повноваження?

САМОВРЯДУВАННЯ

Не встигли територіальні громади сповна відчувати смак «пряника» у вигляді прийнятого парламентом і підписаного Президентом Бюджетного кодексу, як над ними знову нависла загроза мінфінівського «батога». Головне фінансове відомство країни знову повернулося до якоїсь ним же вигаданої методології, що геть перекреслює можливості надалі реалізувати намічені програми життєзабезпечення міст.

На пропозицію одеського міського голови Руслана Боделана сесія прийняла звернення до Верховної Ради України, в якому виклала свої тривоги. В документі, зокрема, сказано: «Обсяг делегованих доходів бюджету, переданих по місту Одесі на

2003 рік, є нереальним. У своєму зверненні до парламенту депутати резонно вимагають: або центр забезпечує місту можливість виконувати повноваження, або хай бере відповідальність за їх невиконання на себе.

— Водночас за обсягами коштів, що їх збираємо в регіоні, ми на п'ятому місці в країні, — констатує голова Одеської облдержадміністрації Сергій Гриневецький, — а за витратами на душу населення, за такого підходу з боку Мінфіну, — десь після 20-го. Наша область, будучи солідним донором, почувається фінансово забезпеченою гірше, ніж дотаційні регіони. Хіба це справедливо? Йде тут стимул до розвитку, пошуку й приведення до дії резервів, до конкурентоспроможності?

Георгій ВОРОТНЮК. Одеська область.

«Брудний» розпродаж. Фонд держмайна не згодний

(Початок на 1-й стор.).

Як відомо, 5 вересня ц. р. відбулося засідання конкурсної комісії з проведення комерційного конкурсу, присвяченого продажу держпакета акцій «ПівнічГЗК». На ньому визначено переможця — ЗАТ «Українська металургійна компанія». Того самого дня Фонд держмайна затвердив протокол конкурсної комісії і підписав договір

купівлі-продажу. Проведенню конкурсу, на думку заступника голови правління ВАТ «Орджонікідзевський гірничо-збагачувальний комбінат» Іллі Туза, сприяло рішення київського Апеляційного суду, що скасувало заборону на проведення конкурсу, установлену рішенням Господарського суду за позовом одного з учасників конкурсу. Київський

апеляційний суд ухвалив, що заборона на проведення конкурсу набере чинності лише після розгляду справи по суті в апеляційній інстанції. Отже, вважають Д. Усатий та І. Туз, Апеляційний суд просто розв'язав руки ФДМ, але так і не виніс рішення у справі. Крім того, на момент проведення конкурсу діяли заборони, винесені Господарським судом за

позовами ВАТ «Орджонікідзевський гірничо-збагачувальний комбінат» і ВАТ «Суха Балка». Ці визначення київського Господарського суду ніхто не скасовував. А отже, на їхню думку, ФДМ не мав права проводити конкурс. Тому вони домагаються визнання продажу державного пакета акцій АТ «ПівнічГЗК» незаконним.

Сергій ІВАНОВ.

ВІСТІ З ХАРКІВЩИНИ

Військова присяга закінчилася ДТП

Унаслідок ДТП, яка сталася у Харкові, постраждали три особи. Близько дванадцятої години дня колона військових машин поверталася з Меморіалу, де курсанти складали присягу на вірність Україні. Коли колона рухалася узвозом Весніна, з потоку зустрічних авто виїхала червона «вісімка» і врізалася у військову машину з людьми, що перекинулася. «Вісімку» відкинуло на іномарку із сусіднього ряду. Рух тимчасово зупинився, на місце пригоди викликали «швидку» і ДАІ. Водій і пасажир «вісімки» отримали травми і їх було відправлено до лікарні. Жоден з курсантів, за словами військових, не постраждав. Однак, як повідомили медики «швидкої» допомоги, один з курсантів таки отримав черепно-мозкову травму, але відмовився від госпіталізації.

Обласне і міське управління ДАІ провадять розслідування, під час якого експерти встановлюють достеменну картину пригоди.

Влада влаштувала опозиції «гойдалку»...

«Атракціоном» для опозиції назвала місцева преса Луна-парк, який розташувався на центральній площі міста напередодні акції протесту опозиційних сил, запланованої на 16 вересня. Його організатори твердять, що таких атракціонів харків'яни ще не бачили. Луна-парк займе не менш як половину майдану Свободи, до речі, найбільшого в Європі. Чи довго пробуде Луна-парк у самому центрі міста, залежить від того, скільки грошей ладні будуть викласти городяни за ці розваги. Вартість квитків — від трьох до десяти гривень. Найбільший атракціон — заввишки двадцять чотири метри. Організатори шоу безпеку каруселей гарантують. Однак немає жодної інформації про громадський спокій на майдані у дні запланованого виступу опозиційних сил. За попередніми даними, кілька лідерів опозиційних партій мають намір зібрати своїх прихильників мало не серед атракціонів. Яка може в результаті утворитися карусель — можна лише уявити.

Підліток закопав дівчинку живцем

Харківська міліція затримала за серію крадіжок підлітка. Уже на першому допиті з'ясувалося, що він причетний до зникнення семилітньої дівчинки, мешканки райцентру Дергачі. Її марно шукали з квітня. Затриманий зізнався слідчим у тому, чим хвалився на вулиці ровесникам. За його словами, того дня, коли дівчинка зникла, він її живцем(!) закопав. Чотирнадцятирічний підліток сам привів правоохоронців до зазначеного місця.

Віталій Буценко, начальник відділу Дергачівського РВВС, каже, що версій у хлопця багато, на кожному допиті — нова. Довести чи спростувати будь-яку з них правоохоронці не можуть. Тіло в такому стані, що експертизи неможливі.

Обвинувачуваний у жорстокому вбивстві виховувався у багатодітній родині. Навіть міліціонерів, звиклих до бузвірств життя, лякає цинізм, з яким учинено цей злочин. Але вони не можуть зрозуміти, за що підліток так по-звірячому вбив свою подругу. Обласна прокуратура порушила кримінальну справу за статтею «зловмисне вбивство», повідомляє наш власний кореспондент **Микола КОСИЙ**.

ФОТОФАКТ

Чи не завдяки щоденним тренуванням олімпійські надії Софія Прищепа і Любов Шуліка з Луганської школи велосипедистів здобули свої перші нагороди: Софія — на чемпіонатах України, Європи і світу, Люба — на юнацьких змаганнях.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Для України наближається момент євроінтеграційної істини. У столах верховного представника Євросоюзу з питань зовнішньої політики та політики безпеки Хав'єра Солани та глави зовнішньополітичного директорату Єврокомісії Крістофера Паттена вже лежать листи з набором пропозицій щодо майбутніх відносин між розширеним ЄС та Україною, Молдовою й Білоруссю. Які ті пропозиції — поки що невідомо. Документи мали бути обговорені міністрами закордонних справ країн—членів ЄС ще наприкінці серпня в датському Ельсінорі, проте забракло часу. Це, скоріше за все, відбудеться наприкінці вересня під час чергової міністерської зустрічі. А затвердження проектів відповідних угод заплановано на грудень, на черговий саміт ЄС. Цілком очевидно: якщо нині Україна не отримає те, на що розраховує, то інша нагода змінити формат відносин з Євросоюзом найближчими роками навряд чи трапиться.

Не винаходити велосипеда

Україна, не втомлюючись стверджувати наші посадовці, розраховує на «чітку європейську перспективу». «Ми сподіваємося на укладання угоди нового типу, — заявив «ГУ» держсекретар МЗС з питань євроінтеграції Олександр Чалий. — Причому для нас не так важлива назва документа, як його зміст. Важливо, щоб було закріплене право України на інтеграцію до Євросоюзу. Хай назва майбутнього документа і не включатиме слова «асоціація» — це, за великим рахунком, другорядне. Хоча, з другого боку, ми вважаємо, що саме традиційна для ЄС угода про асоціацію була б найадекватнішою формою відносин з Україною. Якщо є відповідний досвід, то навіщо, як то кажуть, винаходити велосипед?»

Угода про асоціацію — це стало б визнанням за Україною права на вступ до ЄС у майбутньому. Проте Європейський союз не подає жодних ознак зміни своєї нинішньої політики. Його традиційні пасивність і скептицизм у ставленні до

Києва, помножені на відомі «неєвропейські» процеси всередині нашої держави, залишаються головними чинниками. І оскільки самотійних, серйозних і швидких проєвропейських змін в Україні очікувати нині дещо наївно, оскільки ідея української євроінтеграції навряд чи скоро втратить свою іграшковість, спричинену сумнівними розбіжностями в євродеклараціях і справах, оскільки офіційний Київ не має нині дійових засобів впливу на рішення Брюсселя — нам залишається лише сподіватися на те, що в єсєвських мізках щось клацне, трісне, заіскриться, перевімкнеться, Євросоюз погляне трохи далі і побачить такі десь там, за обрієм, українську перспективу. Найневиправданіші оптимісти можуть справді помаритися про асоційоване членство або про ще щось до цього подібне.

Де ж наше лобі?

Отут би мати Україні європейських союзників, лобістів, що допомогли б переконати брюссельських чиновників подивитися на неї по-новому. Та

Хоча б на трьох колесах?

з цим у нас негаразд. У своїх євроінтеграційних домаганнях Київ не може покласти на жодну державу—члена Євросоюзу. Покластися так, як Польща свого часу — на Німеччину, балтійські країни — на Швецію чи Фінляндію, Румунія — на Францію чи Італію. До того ж ми вже досить давно і з очевидних причин втратили підтримку Сполучених Штатів — а ще років зо три-чотири тому Вашингтон дуже активно пробирав ідею надання нашій країні статусу асоційованого члена ЄС. Отож Україна нині в європейському полі — одна. Зрозуміло, що не воїн.

Це зрозуміло не лише Києву: вже з готовністю розкрити історичні північно-східні обійми. Там приймуть Україну будь-яку, і що менш демократичною та європейською вона буде, то зручніше. Однак останнім часом у деяких провідних західних ЗМІ з'явилася низка публікацій, тези яких загалом збігаються з позицією України. Зокрема, депутат Європейського парламенту британець Чарльз Таннок у «Файненшл таймс» застерігав: «ЄС ладен принести в жертву інтереси України, аби вдовольнити Росію, а Росія, в свою чергу, чинить на Україну величезний тиск, щоби змусити її вступити до свого Євразійського економічного співтовариства». Пан Таннок покритикував і власний британський уряд, назвавши його ініціативу про надання Україні статусу особливого сусіда ЄС — такого самого, як Молдові та Білорусі, — абсурдною. «У Європейському парламенті мають місце значні симпатії щодо прагнень України отримати визнання її претензій на членство в ЄС, — пояснив пан Таннок свою позицію в інтерв'ю «ГУ». — І таку дискусію потрібно активізувати, аби запобігти тому, щоб історичний північний сусід розглядався як єдино можливий зовнішньополітич-

ний вибір для вашої молодій держави. Я, природно, симпатизую опозиції — блоку «Наша Україна» — проте вважаю за доцільне чинити так, як у випадку зі Словаччиною — бути незаангажованим другом вашої країни» (пан Таннок очолює комісію ЄП зі співробітництва зі Словацькою Республікою).

Такі само небайдужі й деякі інші члени Європарламенту на чолі з Яном Вірсмою — головою комісії Європарламенту у зв'язках з Україною, Молдовою й Білоруссю. За інформацією «ГУ», нещодавно вони надіслали листа комісару Паттену. В ньому наголошується: статус «особливого сусіда» — це аж ніяк не те, на що заслуговує, зокрема, й Україна. Прикметно, що цілком поділяє думки про можливість членства України в ЄС і доповідач Парламентської асамблеї Ради Європи Анне Северинсен — відомий опонент нинішнього українського керівництва. «За умови реформ, забезпечення чесних і відкритих виборів, верховенства закону, вільної преси Україна могла б бути запрошеною до ЄС після того, як відбудеться нинішнє розширення», — заявила вона «ГУ».

Усе це, безперечно, приємно. Проте проукраїнські голоси у Брюсселі і Страсбурзі поки що аж ніяк не нагадують міцного згуртованого хору. І чи не запізнілими є спроби змінити перебіг подій тепер, коли до саміту ЄС лишається менше трьох місяців?

Делікатна дилема

Не можна не погодитися з Чарльзом Танноком, який звинувачує ЄС у тому, що той грає на руку Росії. Залишається хіба що сподіватися, що грає несвідомо. Що неухважні брюссельські чиновники просто дечого ще не розгледіли. Бо ж легко прорахувати, які наслідки матиме цілковите ігнорування намагань України отримати заповнення, що в майбутньому вона може значити для ЄС дещо більше, аніж поставлений в один ряд з Молдовою й Білоруссю «особливий сусід». Суспільству остаточно втовкмачать у голову, що «в Європі на нас ніхто не чекає». Біля розбитого корита залишаться ті політичні сили, які відстоюють проєвропейський шлях розвитку держави і які, як довели парламентські вибори, підтримуватимуть значна кількість населення. Перед Україною стоїть цивілізаційний вибір. А підсумовуючи 11-річну історію розвитку, доводиться констатувати: самотужки, без розуміння та підтримки Європи, повернутися до неї для нашої країни навряд чи можливо.

Є приклад Туреччини. Майже 40 років тому Євросоюз надав цій проблемній країні статус асоційованого члена, і це відіграло величезну роль — у формуванні прозахідної зовнішньої політики, і у просуванні внутрішніх реформ. Та й посприяло в безпеченні від крену в

бік ісламського фундаменталізму. Водночас переговори про вступ Туреччини до ЄС через деякі і внутрішні, і зовнішні негаразди поки що так і не розпочато. То чому б, кажуть критики нинішньої української політики ЄС, йому не використати перевірений «асоційований» стимул ще раз?

Турецький приклад — вагомий аргумент. Проте в разі, коли ЄС все-таки вирішить принаймні замислитися над питанням надання Києву якогось значнішого за «особливо-сусідський» статусу, йому доведеться розв'язати одну делікатну дилему. А саме: як підтримати євроінтеграційні прагнення України й не висловити водночас підтримку тим, хто лише спекулює на євроінтеграційних гаслах, ведучи насправді країну до авторитаризму та беззаконня. «Ми маємо стимулювати проєвропейські сили в Україні, але бути обережними, щоб не дати неправильного сигналу», — зазначила щодо цього «ГУ» Анне Северинсен. Проте ця делікатна дилема аж ніяк не є для ЄС нерозв'язною. Прийнятну форму можна знайти, справа за політичною волею. Якщо Євросоюз вважає, що вже давно винайдений двоколісний велосипед занадто складний для України, то можна приладнати й третє колесо. Тим, що вчать їздити, це дуже зручно.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

КОЛОНКА ВЕДУЧОГО

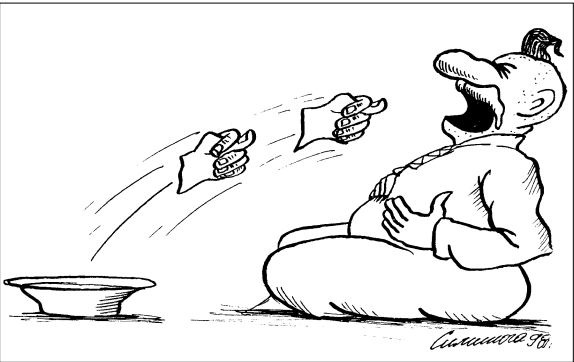
Якось то воно не буде

Ще Остап Вишня влучно описав невиліковну безтурботність української нації, засновану на широму бажанні щось отримати, не особливо переймаючись — звідкільця це «щось» візьметься. Ця риса, на відміну від мови чи культури, чудово збереглася в нас і досі. Шкода, немає сучасного Вишні — стільки матеріалу пропадає.

Взяти ту саму євроінтеграцію. «Мене, скажімо, менше хвилює, їздить наш Президент більше до Москви чи до Вашингтона за підказками чи сам дає раду, але більше хвилює, коли він наблизить рівень моєї зарплати до зарплати лікарів Європи», — заявила якось під час опитування «ГУ» одна з респондентів.

Чому б, однак, не замислитися: звідки візьметься у нас «зарплата, як у Європі», якщо наш Президент їздитиме за відповідними підказками до Москви? Хіба там лікарі живуть пристойно? Що можуть поради́ти нам у столиці традиційно братнього, проте так само бідного народу — може, як збудувати демократію, як поважати права людини, як підвищити пенсії чи забезпечити свободу слова? Хоча, втім, дещо-таки можуть: «брудні» російські політтехнології застосовували на минулих українських парламентських виборах з широким розмахом...

А от як забезпечити пристойне життя вчителям, лікарям чи пенсіонерам, знають у Вашингтоні, Брюсселі, Берліні. Тому навряд чи нас мають «менше хвилювати» закордонні маршрути українських чиновників. Звідки що в нас може взятися — над цим варто міркувати. Можна, звісно, втішатися і відомим «якось то воно буде»... Проте європейських зарплат у цьому разі очікувати навряд чи варто.

Мал. Вадима ГІМІОГІЯ.

На підході до Страсбурга

24 вересня Парламентська асамблея Ради Європи планує схвалити вступ до РЄ Федеративної Республіки Югославії. Принаймні така пропозиція міститься в уже підготовленій доповіді Політичного комітету ПАРЕ. Водночас є проблема: ФРЮ досі не має Конституції, де були б виписані відносини суб'єктів федерації — Сербії та Чорногорії. Існує лише проект Основного Закону. Його змістом переймається не лише РЄ, а й Європейський союз. Отож відповідні питання обговорювали під час зустрічі в Белграді Президент Чорногорії Міло Джуканович та Верховний представник ЄС з питань зовнішньої політики та політики безпеки Хав'єр Солана (на знімку).

Фото АП.

Турків просять зачекати

Сьогодні має відбутися зустріч віце-прем'єр-міністра Туреччини Месута Йилмаза з Гюнтером Ферйойном — комісаром Єврокомісії, що відповідає за питання розширення ЄС. Розмова обіцяє бути гарячою. Анкара вимагає, щоб Брюссель визначив нарешті

дату початку переговорів про вступ країни до Євросоюзу. Нещодавно турецький міністр закордонних справ Сукру Гюрель заявив, що Туреччина виконала все належне для цього. Проте відповідь представників Єврокомісії була жорстка: «Це справа Євросоюзу оці-

нювати, чи є прогрес у країнах-кандидатах і чи всі умови виконано». Очікується, що в середині жовтня Єврокомісія оприлюднить свої висновки стосовно дотримання прав людини в Туреччині. Крім того, в Брюсселі з настороженістю очікують призначених

на 3 листопада дострокових турецьких парламентських виборів: є побоювання, що в результаті їх деякі реформи можуть бути загальмовані.

Сторінку «Євроінтеграція» веде Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Москві і хочеться, і колеться

У червні цього року в Санкт-Петербурзі Леонід Кучма і Володимир Путін прийняли рішення створити міжнародний газотранспортний консорціум. Прем'єр-міністри України та Росії активно взялися реалізовувати вказівки президентів своїх країн.

Позиція російської сторони завжди була добре відома. Москва хоче отримати контроль над українською газовою трубою і не вкладатиме неймовірні гроші в газову інфраструктуру України. Хоча в інтерв'ю «ГУ» заступник голови Комітету Держдуми РФ з транспорту Рифхат Шакиров заявив, що «технічний стан магістральних газопроводів в Україні сьогодні викликає серйозну занепокоєність. Частка газонафтопроводів зі строком експлуатації понад двадцять років становить 73%, а понад тридцять — 40,6%. За останні роки 22% аварій на магістральних нафтогазопроводах сталося з причини корозії труб».

На думку російського експерта, «кожна з країн СНД самостійно не проведе аудит стану і надійності об'єктів нафтогазового комплексу, не розв'яже проблеми утилізації труб, що відслужили, не створить прийнятну для всіх міжнародно-правову базу, єдині стандарти і правила експлуатації магістральних трубопроводів».

Але водночас в російській столиці вважають, що «політична дружба» між Росією та Україною змусить чиновників із «Газпрому» відмовитися від своїх амбіційних планів. У Москві почули заяви українського прем'єра про те, що «магістральні газопроводи є стратегічним об'єктом, який істотно впливає на національну економічну і політичну безпеку України», і, схоже, готові відмовитися

від контрольного пакета акцій гіпотетичного консорціуму.

Проте не тільки для України магістральні трубопроводи важлива складова національної безпеки. Росія також «сидить на газовій голці» і більшу частину свого державного бюджету формує за рахунок продажу нафти і газу в Європу. Так, один відомий російський банкір, котрий побажав залишитися неназваним, вважає, що головним завданням посла Росії Віктора Черномірдіна в Києві має бути забезпечення безперервного транспортування газу в Європу. Саме на цю сторону його діяльності в українській столиці і вказав

Тим часом у Києві ідея створення консорціуму також набуває політичного забарвлення. На відкритті чергової сесії Верховної Ради свою позицію наочно продемонстрував блок «Наша Україна». А Юлія Тимошенко в одній із статей охарактеризувала Санкт-Петербурзькі домовленості лідерів України, РФ та ФРН ось так емоційно: «Мої аплодисменти президентові Росії і канцлерові Німеччини! В Санкт-Петербурзі вони продемонстрували нам яскравий приклад того, як треба ставитися до власних національних інтересів і як нав'язувати їх іноземним партнерам, нічого, по суті, не пропонуючи навзаємін». Тимошенко застерігає: «Труба» — це на сьогодні єдина серйоз-

Віктору Степановичу президент Володимир Путін.

Минулого тижня Черномірдин зустрівся в Москві з головою правління «Газпрому» Олексієм Міллером. У прес-релізі за підсумками зустрічі підкреслюється: «Консорціум буде сформовано з урахуванням домовленостей, досягнутих у червні 2002 року на зустрічі глав Росії, України і Німеччини. Плановано, що всі учасники увійдуть до консорціуму на паритетних засадах».

Крім Росії та України у створенні газотранспортного консорціуму виявили бажання взяти участь Німеччина, Італія, Франція і навіть Португалія. З'явився ще один гіпотетичний учасник — Польща. Анатолій Кінах, як відомо, звернувся з такою пропозицією до глави польського уряду Лешека Міллера. В Москві вважають: якщо до кола учасників

на геоекономічна (і геополітична!) перевага нашої держави в європейському регіоні. Решту ми втратили, а нових поки що не створили. Тому втрату контролю над «трубою» цілком можна порівняти з втратою державного суверенітету».

Судячи з офіційних заяв, позиція Києва все ще залишається попередньою: Україні має відійти 50 відсотків плюс 1 акція. Та чи мало ми знаємо прикладів з новітньої української історії, коли наші чиновники (партнери на них лише трохи «на тиснуть»!) легко змінювали свої погляди? Але ж поки переговори йдуть на рівні Україна—Росія, у бій не вступила важка європейська артилерія. З німецької сторони, як повідомили нам у Посоль-

консорціуму ввійдуть названі європейські країни, то Росія, вклавши кошти в проект, матиме гарантію стабільних цін на транспортування свого газу територією України. А головне, Київ не зможе «підкратати» і поверне борги. Стратегічна мета Москви у створенні міжнародного консорціуму — забезпечити надійне постачання своїх 110 млрд. кубів газу до Європи.

Угода щодо створення консорціуму, незважаючи на песимістичні прогнози, може бути підписана в Кишиневі 7 жовтня. В Кремлі Леоніда Кучму вважають політичним союзником. Така позиція президента Володимира Путіна. Політика ж для Москви сьогодні не може не мати пріоритету над економічними інтересами.

Віктор ТИМОШЕНКО. Москва.

стві ФРН, це буде голова правління акціонерного товариства «Рургаз» Бургард Бергманн і держсекретар Федерального міністерства економіки і технологій Аксель Герлах (такий собі потужний політико-бізнесовий танDEM). Як німецька сторона ставиться до позиції України щодо закріплення за нею контрольного пакета акцій майбутнього консорціуму? На це запитання «ГУ» в прес-службі «Рургазу» відповіли так: «Зараз надто рано коментувати будь-які деталі переговорів». «Рургаз», утім, «вітає ініціативу міжнародного співробітництва з транспортування газу територією України» і «вважає створення консорціуму європейських газових компаній рухом у правильному напрямку».

Допомога для пенсіонерів

Щорік в Україні неухильно зростає кількість людей похилого віку. Водночас, за офіційними даними, близько 15 мільйонів пенсіонерів перебувають за межею бідності. Більшість із них не отримує від держави достатньої медичної допомоги, потерпає через соціальну ізоляцію та брак уваги. Заради поліпшення якості життя літніх людей в Україні ще 2001 року розпочала свою діяльність Всеукраїнська благодійна організація «Турбота про літніх людей», яка діє в рамках програми Тасіс. А сприяє їй британська організація «Ейдж консерн Інгланд» в особі пана Джона Смітсона.

«Турбота про літніх людей» налічує близько 800 волонтерів з усієї України (переважно це пенсіонери), котрі надають допо-

могу більш ніж 3 тисячам самотніх літніх людей. Мережа організації охоплює 8 українських міст. Волонтери, до числа яких почали залучати і студентську молодь, доглядають хворих, практично та морально їх підтримують, організовують безкоштовні юридичні консультації тощо. Крім цього, ініціюються групи взаємодопомоги, клуби за інтересами та інші гуртки. Всі ці заходи допомагають пенсіонерам відчувати себе потрібними. У подальших планах організації — розширення сфери послуг для людей похилого віку.

Варто наголосити, що українські волонтери абсолютно безкоштовно виконують роботу кількох соціальних працівників. Отож за рік свого існування організація заощадила державі майже 70 тисяч гривень.

Ірина МЕЛЬНИЧЕНКО.

Чи стане вікно з Європи дверима?

Всеукраїнська громадська місія «Україна-відома» започаткувала новий проект «Міжнародний прес-тур в Україну».

Журналісти з восьми західноєвропейських країн матимуть можливість на власні очі побачити привабливість туристичних маршрутів нашої країни. Вони відвідають визначні місця Великої Ялти, візьмуть участь у семінарі з вітчизняними туроператорами. Результатом цього проекту стануть численні

статті у західній періодиці, які, за задумом, значно поліпшать наш імідж на просторах Євросоюзу.

Те, що Україна — держава з давньою культурою та великими туристичними можливостями, знають здебільшого лише самі українці. У європейських кіосках можна без проблем знайти туристичні буклети про Мавританію, Мальту, Єгипет, проте жодної інформації — про одну з найбільших країн Європи. І не дивно. Погано розви-

нута туристична інфраструктура і низький рівень сервісу призвели до того, що подорожі Україною на Заході розцінюють мало не як екстремальний туризм. Не додає привабливості нашій країні і візовий режим: середньому європейцю легше без жодних папів купувати українську візу.

Однак, незважаючи на всі негаразди, наша держава справді має багато цікавих та затишних ку-

точків, де можна і відпочивати, і подорожувати, і оздоровлюватися. Тому головна мета проекту «України-відомиої» — привернути увагу іноземних туроператорів та інвесторів до України.

Розповідаючи закордонним журналістам про нашу державу, президент місії Леонід Кравчук дуже влучно зауважив: «Я хочу, щоб ви все це побачили або хоча б хотіли побачити».

Тетяна ПАСОВА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Ер-Ряд

Злочин проти ісламу

Саудівський міністр оборони принц Султан бен Абдельазіз засудив громадян своєї країни, які брали участь у терактах 11 вересня в Нью-Йорку та Вашингтоні. Він підкреслив, що 15 саудівців, котрі захопили літаки, скоїли найбільший злочин перед своєю батьківщиною та ісламом.

■ Доха

Ближче до Іраку

Штаб Центрального командування Збройних сил США готується до переїзду до місць поточних і потенційних бойових операцій — Афганістану і, можливо, Іраку. Новим місцем розташування Centcom, що нині базується в Тампі (Флорида), стане база Ель-Удейд у Катарі.

■ Пекін

Мрія здійснилася

Північнокорейських біженців (загалом 21 особу), котрі попросили політичного притулку в Південній Кореї, в середу доставлено з Пекіна до Сеула через Манілу.

■ Париж

Жертви стихії

Число загиблих через повінь на південному сході Франції сягнуло 20 осіб. У деяких областях кількості опадів перевищили 650 мм на квадратний метр упродовж доби, що є шестимісячною нормою для тутешніх місць.

■ Лондон

Санкція не потрібна

Прем'єр-міністр Великої Британії Тоні Блер заявив у вівторок, що акцію проти Іраку проведуть без санкції ООН, якщо Саддам Хусейн не пустить до країни інспекторів з контролю за озброєнням.

■ Нью-Йорк

Поминальні свічки горіли в усіх містах США

Учора світ відзначав річницю подій 11 вересня. В США наймасштабніші поминальні заходи відбулися в Нью-Йорку, адже він постраждав найбільше — тут 11 вересня загинула 2801 особа. Щойно настала північ, з п'яти нью-йоркських районів до Манхеттена вирушили процесії. Невдовзі вони зустрілися на «Граунд зеро» (нульовий рівень. — Ред.) — так ньюйоркці називають місце, де колись стояли вежі-близнюки. Рівно о 8.46, коли рік тому в північну вежу врізався один із викрадених терористами «Боїнгів», було оголошено хвилину мовчання. В американській столиці поминальна церемонія відбулася біля будинку Пентагону. В церквах по всій країні відправлено поминальні служби.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

► **Наша пошта**

Весільна екскурсія

Молодята Святослав і Людмила Лесі вирішили у день весілля піти до Ірпінського історико-краєзнавчого музею. Адже людям, які створюють нову родину, не зайве пригадати історію та звичаї свого народу.

Ми звикли, що ветерани війни — це старі люди. А з фотокарток у музеї дивляться зовсім юні обличчя підпільників, партизанів, солдатів. У роки війни вони мали такий вік, як ті, що тепер одружуються. І вони колись кохали.

Дуже хочеться сподіватися, що Святослав Лесь зі своєю молодого дружиною започаткували нову традицію міста Ірпеня. Адже не зайве згадати тих юнаків, чие кохання перервала ворожа куля.

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ.

Ірпінь
Київської області.

Подаруйте щастя

Нам з дружиною уже за 70. У нас є чудовий триповерховий будинок, автомобіль, трактор та багато інших дрібниць, які прикрашають наше життя. Але все це не замінить радісного дитячого сміху. Нам дуже хотілося б зустріти подружню пару з однією дитиною або самотню жінку до 50 років. Бажано, щоб у цієї жінки вже були дорослі діти. Хочеться знати, що все наше майно перейде в надійні руки. Єдина вимога — щоб люди, які до нас звернуться, не були наркоманами чи алкоголіками.

Петро ЄВДОКИМЕНКО.

Зміїв
Харківської області.
Р. С. Адреса автора в редакції (тел. 441-84-38).

Свобода слова починається з дитячої трибуни

► **Резонанс**

Кажемо чесно: ми в редакції отримали листа 12-річної Іринки Кошелюк (с. Піски-Річицькі Ратнівського району Волинської області), і він нам дуже сподобався щирістю, доброю наївністю. Водночас послання, адресоване Президенту України, було просякнуте відчуттям несправедливості та нормальним людським бажанням жити краще. Ми, якщо пам'ятаєте, надрукували листа 29 червня ц. р. у «Сім'ї». Дитина щиро розповіла главі держави, що хоче мати комп'ютера, якого «ніколи не бачила».

Іринка зізналася, що заздрить дітям, які, крім хліба насущного, «мають ще додаткові можливості для інтелектуального розвитку». Наприкінці листа написала: «А я протягом літніх канікул змушена ходити по ягоди, щоб їх продати і заробити собі на зошити». Здавалося б, зворушливий тон у тих, хто читав газету, не міг викликати нічого, окрім співчуття та розуміння. Проте — не у всіх.

Відповідь із райдержадміністрації не змусила себе довго чекати. Наводимо її із незначними скороченнями: «Райдержадміністрація повідомляє, що звернення Кошелюк І. В. розглянуто начальником відділу освіти райдержадміністрації Домальчуком П. А. по місцю проживання заявниці в присутності її родини.

Встановлено, що Кошелюк Ірина Вячеславівна проживає в селі Піски-Річицькі, закінчила 7-й клас місцевої загальноосвітньої школи І—ІІ ступеня. Вона є старанною, сумлінною, добросовісною і активною ученицею, має найвищий рівень навчальних досягнень у класі (в основному 7—10 балів). Особливих обдарувань з будь-якого навчального предмету не проявляла, хоча кращих успіхів досягає в гуманітарному

напрямі, зокрема літературі.

Сім'я заявниці проживає в добротному будинку. Батько працює в місцевому КСП «Прип'ять» різноробочим, мати — вчителька початкових класів. Доходів за основним місцем роботи батьків недостатньо для належного забезпечення чотирьох дітей, старший з яких буде навчатися в дев'ятому класі, а найменший — у першому. Тому значна частина сімейного бюджету поповнюється за рахунок підсобного господарства, шляхом заготівлі та реалізації чорниць, грибів. Активну участь у цьому бере і заявниця. Можна твердити, що рівень їх життя навіть децю вищий середнього в селі.

За словами Ірини, її батьків, дідуся і бабусі, ідея просити комп'ютер у Президента України Кучми Л. Д. народилася під враженням публікацій в пресі, зокрема в газеті «Голос України», повідомлень радіо і телебачення про подібні благодійні акції.

Під час розмови Ірина і всі присутні члени сім'ї розповідали, що вони не надіялися і розуміють неможливість виділення комп'ютера за кошти районного бюджету. Ірина продовжує вірити в «чарівника», який може все.

Крім цього, заявниця та

її батькам було роз'яснено, що основи комп'ютерної освіти вона може здобути під час навчання в 10—11 класах Річицької загальноосвітньої школи І—ІІІ ступеня. (Дана школа є базовою для Піски-Річицької і розташована на відстані двох км).

Слід зазначити, що в системі освіти району успішно виконується і навіть перевищується програма комп'ютеризації сільської школи. Учні вже 13 з 23 загальноосвітніх шкіл І—ІІІ ступеня навчаються на сучасних комп'ютерах. До кінця 2002 р. вони будуть встановлені ще у двох школах.

М. КРУГЛІЙ,
голова Ратнівської райдержадміністрації».

Одразу захотілося взяти на себе роль адвоката «заявниці», як було названо школярку у листі, хоча вона нічого не заявляла. Журналістська увага одразу намалювала картину такої собі безкровної екзекуції. Ірина стоїть витягнувшись, руки по швах. А її «звернення» (хоч це насправді звичайний лист, яких у нас повно) зібралися розібрати вся сім'я та начальник райвідділу освіти, що його терміново покликала у відрядження тривожна публікація. А ще ймовіріше, батькам теж дісталося, адже добре прочитуються їх виправданні, покайняні нотки. Зокрема, йдеться про те, що Ірина та вся сім'я розуміють неможливість виділення комп'ютера за кошти районного бюджету. Невідомо, до чого тут районний бюджет...

Мабуть, працівники райдержадміністрації вирішили: для газети не зайва також інформація

про рівень знань «заявниці», про бюджет сім'ї (не заперечується брак доходів для належного забезпечення чотирьох дітей, виживання за рахунок заготівлі та реалізації ягід та грибів). Не зайві, мабуть, і відомості про те, що дівчинка може здобути основи комп'ютерної освіти у 10—11 класах у такій-то школі, і де та школа знаходиться. І, нарешті, найістотніша інформація: у районі «виконується і навіть перевищується програма комп'ютеризації сільської школи» (ну і далі, до кінця останнього абзацу)...

Ми не ставили за мету критикувати дійові заходи районного керівництва з приводу безневинної дитячої сповіді. Хочемо лишень пояснити: лист нашої «підзахисної» — зовсім не про те, про що подумали перевіряючі... Хіба не нормальні, зрілі думки ховаються за її фразами? Адже у свої 12 років простим словом «заздрість» Ірина називає своє доволі доросле нерозуміння. За кілька років вона сформулює свою думку по-іншому. А поки що — ми сформуємо її за неї. Чому раптом її батьки, не ледарі (вчителька та робітник), не мають права на забезпечене життя? І що надзвичайного у прагненні мати комп'ютер, відеоманітофон, автомобіль — елементарні предмети побуту, які доступні людям у всьому цивілізованому світі? І хіба не правильно вибрано адресата — того, від кого життя людей в країні залежить чи не найбільше?

Ольга КЛЕЙМЕНОВА,
ведуча «Сім'ї».

► **Примхи долі**

Мама Таня

— До Тетяни знову молодий коханець прийшов, — перешіптувалися бібліотечні тітоньки.
— А чим я гірша за Пугачову? — париувала жартома Тетяна Володимирівна.
Та зовсім інше єднало її та молодого аспіранта...

Ще крихіткою Ігор залишився без матері. Виховувала його бабуся. Маючи добре серце, онук намагався не засмучувати стареньку. В школі навчався на «відмінно». А між заняттями в інституті їздив до села, допомагав поратися на городі.

Та роки взяли своє. Не стало на світі бабусі. Чекати допомоги не було звідки. Ігор мав розраховувати тільки на свої сили. Успішно закінчив інститут і штурмував аспірантуру. Днями просиджував у бібліотеці, готуючися до іспитів. Тут і познайомився з бібліотекарем Тетяною Володимирівною.

І знайшов у чуйній жінці материнське тепло. Йдуть, скажімо, працівники бібліотеки на обід, а Ігор: «Я ще посиджу, почитаю...». Шкода Тетяні Володимирівні, що дитина не ївши працює. В неї ж удома син такого само віку. Запрошує Ігоря на борщ. А в нього сльози на очах: «Дякую, який він у вас смачний».

Слово за словом, день за днем. Поріднилися дві душі. Прихворіє Тетяна Володимирівна чи вдома якісь негаразди, прийде Ігор і добрим словом розвіє турботи. А жінка цікавиться студентським життям, сердечними справами хлопця. «Які там амури, — сумує Ігор. — Дівчатам сьогодні що потрібно? Машина, квартира, дача, а в мене поки що нічого немає».

Та якось після конференції прибіг Ігор до бібліотеки, обличчя його так і сяяло: «Я сьогодні зустрів таку красиву й розумну дівчину! Та навряд чи вона вільна».

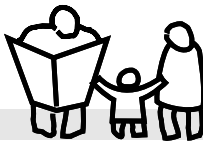
Уже за тиждень, затамувавши подих, із букетом троянд, які так і не наважився подарувати, сидів Ігор на захисті дисертації Валентини.

А далі — знову квіти, вірші, театри, несподівані дарунки і... весільний рушник.

Кажуть, що чоловік і дружина від Бога, проживши десять літ разом, стають схожі одне на одного. Наша пара — ніби від однієї мами. Обличчя, волосся, очі, навіть вимова — все схоже...

Рідні та друзі, що прийшли на весілля, із захопленням дивилися на наречених. А коли стелили весільний рушник, гості потайки витирали сльози. З боку нареченої його стелила мама. З боку нареченого — Тетяна Володимирівна.

Оксана КАЛУГІНА.

Старший, та не душею

Психологічний лікнеп

Двоє вирішили з'єднати долі. У них споріднені душі. Та розділяють роки, а може, й десятиріччя. Невдовзі після оголошення свого наміру наречені обов'язково почують стандартні звинувачення: у прагматичному розрахунку — на її адресу (адже у нерівних за віком шлюбах зазвичай жінка молодша) та «сивина в бороду, біс у ребро» — у його бік. Ті самі аргументи висловила і наша читачка Анастасія Фернега з Вінниччини («ГУ» за 16 травня 2002 р.), яка не вірить, що такий шлюб можливий з кохання. Мабуть, і прибічникам, і противникам союзів молодості та зрілості, і тим, хто ставиться до них нейтрально, цікаво буде послухати думку психолога з цього приводу.

— Відомо, що безпроблемних шлюбів не буває, — каже головний спеціаліст Державного центру розвитку сім'ї Центрального відділу реєстрації шлюбів Києва **Віолетта ЛЕВІНА**, — та проблеми ці різні. До яких же випробувань слід готуватися подружжю з віковою різницею в 15 — 20 років? Молодій жінці, яка сьогодні цілком комфортно почувається поруч зі своїм обранцем, слід усвідомлювати, що років через десять у нього відчутно поменшає енергії — і на заробляння грошей, і на розваги. Хоч ми і намагаємося продовжити молодість, та в організмі відбуваються необоротні фізіологічні зміни, пов'язані з віком. Мине небагато часу, і ви почнете поміча-

ти, що уповільнюється темп мислення вашого чоловіка, він став швидше втомлюватися, частіше хворіти. З'являться проблеми і в сексуальному житті. Ці природні чинники впливатимуть і на ваші інтереси, які дедалі більше розрізнятимуться. Наприклад, вам важко буде домовитися про літній відпочинок: чоловік захоче поїхати в санаторій, а здорова й бадьора дружина забажає провести відпустку на пляжі біля моря. Його привабить можливість більше поспати, її ж — повеселитися у барі або на дискотечі. Можуть виникнути і певні складнощі, пов'язані з дітьми. Інколи проблематичним стає саме питання народження дитини в такому

шлюбі, оскільки чоловік вже має дітей в попередніх сім'ях. Та в багатьох випадках це не стає на заваді появі на світ малюка, якого зазвичай чекають надмірні турбота, пестощі та інші атрибути виховання пізньої дитини. Готує життя чадові не завжди приємні сюрпризи. Зокрема, його може здивувати наявність у батька онуків такого самого віку або запитання у дитячому садочку: «Ще дідусь за тобою прийшов?». І, звичайно, у таких шлюбах зростає ризик для молоді жінки залишитися самотньою з дитиною із зрозумілих біологічних причин. З життєвого досвіду знаю, що більшість жінок, які вирішили стати дружинами значно старших за них чоловіків, знають, до чого слід готуватися...

— А чи можуть бути щасливими сімейні союзи з істотною віковою різницею?

— Безперечно, і вірогідність цього досить висока. Незважаючи на виникнення можливих труднощів, про які я сказала, спільне життя подружжя буде позбавлене тих вад, які є у шлюбах, де чоловік та дружина — ровесники. Жінка, яка не знайшла розуміння у чоловіків свого віку, часто знаходить його в особі

старшого мудрого друга, який спокійно й розважливо ставиться до багатьох її недоліків. Вони довго й нудно не сперечатимуться через дрібниці. Чоловік впливатиме на свою половину лише житейською мудрістю, авторитетним, вагомим словом. І вона погоджуватиметься, тому що розумітиме: він справді краще на цьому знається. Належним чином вирішуватимуться і матеріальні питання, адже чоловік зрілого віку міцніше стоїть на ногах, ніж молодий хлопець. Менше буде і непорозумінь з батьками. Звичайно, як у будь-якому шлюбі, потрібні кохання і велике терпіння. І у людей з віковою різницею ці якості можуть бути присутні більшою мірою, ніж у молодій парі. Те, що вони не народилися в одному десятиріччі, ще не означає, що партнери не можуть мати духовної єдності. А вашій читачці хочу заперечити: молоді жінку приваблює найчастіше зовсім не матеріальний достаток старшого чоловіка, і розрахунок у шлюбах людей різно-

го віку набагато менше, ніж може видатися.

**Розмову вела
Тетяна КРОП.
Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.**

Фотопогляд

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

З чого починаються зуби?

Корисна площа

Із таким запитанням ми звернулися до фахівця, лікаря-стоматолога Київської міської стоматологічної Олександра ТРЕГУБЕНКА:

— Та вже точно, що не з малюнка в букварі... Про зуби своєї дитини має подумати майбутня мама, а заодно — і про свої. Є кілька основних чинників, що впливають на закладення та формування здорових зубів дитини. Вагітна жінка не повинна зазнавати стресів і фізичних перевантажень, а також гострих інфекційних захворювань. А як-

що у майбутньої мами нездорові зуби, їй необхідне лікування в лікаря-стоматолога. Адже хворі зуби — це постійно діючий «вулкан» — вогнище інфекції, небезпечне для здоров'я.

Непроблемні зуби дитини — це й повноцінне харчування мами. Білки, жири, вуглеводи, мінеральні елементи... Кальцію потрібно півтора грама на день. Його джерелом є молочні продукти, наприклад, сир, не менш як 200 грамів на добу. Такі важливі для тканини зубів мікроелементи, як фосфор, — 2,5 грама, і фтор — 3 міліграми (це добо-

ва норма), забезпечує повноцінне харчування, до якого входять морепродукти, а також, наприклад, вживання буряку, капусти, горіхів. Морква або сік з неї, обов'язково з невеликою кількістю олії — це джерело такого потрібного вітаміну А, фрукти, наприклад, смородина, лимони — вітаміну С.

Отож поглиняйте вітаміни, стежте за своїм здоров'ям, не перевтомлюйтеся і не нервуйте. Хороше харчування і... гарний настрій — найкращий стан майбутньої мами, в дитини якої обов'язково будуть здорові зубки.

(Далі буде).

Кетяти здоров'я

Фрукт сезону

Нарешті мій улюбленець з'явився на прилавках! Бруштинів та сині кетяти винограду, здається, напоені щедрим сонцем і південними ароматами. І здоров'ям, адже шойно зірвані ягоди містять цілу палітру корисних для людського організму речовин: фруктозу, глюкозу, амінокислоти, калій, кальцій, залізо, магній, фосфор, кобальт та цинк. Звичайно, багато хто з прихильників цього фрукта насолоджується ним уже після певної переробки... Але, щоб підлікуватися, зовсім не обов'язково ставати заручником Бахуса.

У чому ж цінність винограду? І чому лікарі настійливо рекомендують «відриватися» на ньому в сезон? Що стосується вітамінів, то він найперше багатий на каротин (про-вітамін А), вітаміни В1, В2 та С. У червоному та темно-синьому винограді багато антиоксидантів, які нейтралізують вільні радикали та перешкоджають старінню клітин. Шкірка містить ресвератрол — сильний антиоксидант, що має протиракові властивості й благотворно впливає на серцево-судинну систему та перешкоджає виникненню атеросклерозу.

Цінні для здоров'я фруктові кислоти, пектини, дубильні речовини, флавоноїди (звичайні пігменти) та інші важливі для імунної системи компоненти винограду. Пектин, приміром, виводить не лише токсини, а й холестерин. А дубильні речовини червоного винограду уповільнюють запальні процеси та нейтралізують бактерії.

Виноградний сік швидко засво-

юється організмом, діє тонізуюче і загальнозміцнююче. Тому його рекомендують у разі виснаження нервової системи (астенії) та при знесиленні. Багатий на виноградний цукор цей фрукт позитивно впливає на роботу головного мозку й тонус м'язів, особливо серцевого.

Древні ескулапи радили їсти виноград між прийомом їжі, але не раніше ніж через дві години після їди. Особливо поживним для людей, які одужують після тяжких хвороб, вважався виноград з підсушеною та зморщеною шкіркою. Цей один із найстаріших методів лікування з використанням винограду та виноградного соку називався амплотерапією.

А сучасні медики рекомендують шойно зірваний виноград витримувати кілька днів, після чого його можуть їсти люди з хворими шлунком, нирками та сечогінними шляхами. Зберігати його краще в холодильнику.

Але знайте: для здоров'я дуже небезпечні дріжджові грибки, пліснява, а також отрутохімікати й сірка (ними обов'язково щороку обробляють виноградники) та інші шкідливі речовини, що осідають на поверхні ягід. Тому дуже важливо ретельно мити виноград перед їжею.

Ю. П.

Р. С. До речі, останнім часом на виноград звернули увагу й виробники косметичної продукції. Адже це природний бальзам для шкіри. Креми на основі фруктових кислот розгладжують шкіру й допомагають їй утримувати вологу. А тонізуючі мазі з екстрактом із листя допомагають при захворюванні вен.

Хо́да — графіка характеру

(Початок у номері «ГУ» за 5 вересня 2002 року)

Як ми у переважній більшості ходимо? Ззовні — майже всі однаково, але це тільки здається. Тренер Олександр Шимко із заплушеними очима, легко визначить будь-кого з більш як ста своїх підопічних: за звучанням кроків, за детонацією доріжки, які проходили повз нього із будь-якою швидкістю. Від робить відеозапис звичної ходи новачків, які бажають відіграти ходити правильно, з користю для здоров'я.

Виявляється, хода самотня і неповторна, як дактилоскопічні лінії на шкірі. Ще Оноре де Бальзак сказав: «Хо́да — то фізіологія характеру». І навіть, можливо, доля, додає О. Шимко. Через рух ми самовиражаємося. Це, за словами нашого тренера, як взуття чи одяг: зміни їх — зміниться відчуття себе і навіть ставлення тих, хто тебе оточує. Ось його знахідка.

У 1709—1715 рр. у громадянському календарі (Москва) було надруковано спостереження одного з представників «птахів гнізда Петрова» фель-

дмаршала і мага Я. Брюса про взаємний зв'язок зовнішності та характеру людини. Ось, наприклад, про ходу:

«Хорообрі і мудрі люди ходять прямо.

Люди з повільною ходою, які

дивляться зверху на оточуючих, величаві, пихаті й задумливі.

Того, хто ходить дещо зігнувшись, вважають чесним, миролюбним і добрим.

Якщо людина ходить повільно, іноді зупиняється та озиратися, то це пихатий наклепник, який полюбить славу.

Хто робить великі кроки, той великодушний і зі старанністю виконує всі доручені йому справи.

Люди зі швидкою ходою і довгими кроками також великодушні, педантичні у питаннях честі, скрупульозно ведуть свої справи.

Повільна розмірена хода означає глибокодумну людину, честолюбну, яка прагне багатства.

Хо́да з короткими кроками вказує сварливу і злопам'ятливу людину, яка намагається якнайшвидше закінчити власні справи.

Короткі швидкі кроки — у людей зрадливих, скупих, що полюбують гроші.

У нероб крок зазвичай короткий і повільний.

Ті, хто вміє прикидатися, ходять то швидко, то по-

вільно.

Хто під час ходи крутиться всім тілом, а особливо плечима, той пихатий, гордовитий і високої про себе думки».

Нумо, оцініть свій «походон», до якої когорти людей належите ви? Або нехай це зробить за вас хтось інший — буде достовірніше.

(Далі буде).

**Людмила ОПАНАСЕНКО.
Мал. Віктора ПОПОВА.**

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.10 Клуб «Суперкниги».
09.30 Крок до зірок. ТЕЛЕКА-НАЛ «ГАРТ»
10.00 Нова армія.
10.30 Польова пошта пам'яті.
11.00 Формула 36,6.
11.30 Модна лінія.
12.00 Для тих, хто вдома.
12.15 Сільський час.
13.05 Подорож у дитинство.
13.25 Мультифільм на замовлен-ня.
14.10 «Саме той» про себе...
14.35 Духовний вісник.
15.00 Новини.
15.20 Худ.фільм «Республіка Шкід».
17.00 Новини Європи.
17.30 Перехрестя.
18.10 Олімпійська панорама.
19.00 Новини.
19.15 Худ.фільм «Колишній батько, колишній син».
20.40 Вечірня казка.
20.50 Вечірня молитва.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Панорама.
21.55 Футбол. Ліга чемпіонів. Тижневий огляд.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.00 «Час» з О. Марченко.
10.50 Реальний сектор.
11.30 Прописи.
11.50 Хай щастить.
12.30 Бізнес за правилами.
13.10 Естрадна прем'єр-ліга.
13.40 Резонанс.

КАНАЛ «1+1»
07.00 Бокс по-справжньому. Майкл Мюррер — Девід Туа.
08.15 Побачення всліпу.
09.10 Лото-забава.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультифільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультифільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
15.05 Серіал «Вовочка». 2 серія.
15.40 Серіал «Поліцейська академія».
16.35 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Безжалюнь люди».
18.20 Супер-шоу «Крісло».
19.30 ТСН-епіцентр.
20.15 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Вбивці».
22.40 Бокс по-справжньому. Майкл Мюррер — Девід Туа.
23.45 «Аргумент кіно» представляє. Худ.фільм «Місто жінок».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
КДРТРК
07.00 Молодіжна телевізійна служба.
07.30 Люди і долі.
08.00 Недільні зустрічі.
08.40 Торговий ряд.
08.45 Шлях до успіху.
«ІНТЕР»
09.00 Прогноз погоди.
09.05 Прокинься і співай!
10.00 Телефортуна.
10.35 Уїк-енд.
11.15 Караоке на майдані.
11.45 Програма «Все для тебе».
12.15 Мелорама.
12.55 Інтелект-шоу LG-Еврика.
13.50 Фільм «Аладдін».
15.25 Фантастичний фільм «Назад у майбутнє».
17.30 Худ. фільм «Три мушкетєри».

ПЕРШИЙ КАНАЛ
19.20 Джентльмен-шоу.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подорож тижня».
20.50 Худ. фільм «Метро».
23.10 Проект-Ф.
00.00 Мелодрама «Ще коло».

ICTV
06.55 Подорожі натураліста.
07.25 Серіал «Висока хвиля».
08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.15 Мультифільм.
08.20 Мультисеріал «Том і Шина».
08.45 Мультисеріал «Міфи і легенди».
09.10 Сатирикон.
09.15 Худ. фільм «Воїн часу-3. Люди-іграшки».
11.00 Коронна страва.
11.30 Телевізійний центр моди.
12.05 Галопом по європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Серіал «Висока хвиля».
13.55 Худ. фільм «Гонщик».
15.55 Серіал «Ейр Америка».
16.50 Шоу Олени Степаненко.
17.45 Серіал «Людина-невидимка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.00 Сатирикон.
19.05 Худ. фільм «Аферисти».
20.50 Худ. фільм «Справедливість».
22.55 Штрафний удар.
23.25 Худ. фільм «Монстр».
00.55 Кентавр.

СТБ
07.05 Ран ОК.
09.10 Ви практично здорові.
09.30 Ні пуху ні пера.
10.00 На перший погляд. Голландія.
10.25 Худ.фільм «Мій батько — герой».
12.20 «Вікна» у світ.
12.50 Худ.фільм «Ватерлоо».
15.20 Зворотний бік медалі.
15.50 Італійський футбол. Серія «А».
18.00 Автостиль.
18.20 Худ.фільм «Горець».
20.30 Бізнес-студія.
21.25 Італійський футбол. Серія «А».
23.35 Худ.фільм «Актриса».

НОВИЙ КАНАЛ
07.45 Церква Христова.
08.05 Серіал «Нові пригоди сімейки Адамсів».
08.30 Мультисеріал «Злюки боб-ри».
09.00 Мультисеріал «Нік і Перрі».
09.25 Серіал «Бітлборгі».
10.00 «3x4». Найкумедніше домашнє відео.
10.40, 12.15 Світ індійського кіно.
11.45 Запитайте у лікаря.
13.30 Репортер.
14.00 Худ.фільм «Ленні».
15.45 Мультифільми.
16.50 Худ.фільм «Геркулес у Нью-Йорку».
18.30 Спецрепортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ.фільм «Всі у захваті від Мері».
21.15 Худ.фільм «Універсальний агент».
23.10 Футбольний огляд «Гол!».
00.00 Худ.фільм «Мишача метушня».
01.30 Худ.фільм «Геркулес у Нью-Йорку».
03.00 Худ.фільм «Кобра-2. Дорожня поліція».

ГРТ-міжн.
10.00 Новини (із субтитрами).
10.12 Хто хоче стати мільйонером?
11.00 Худ.фільм «Серця чотирьох».
12.28 «Сралаш».
12.41 Армійський магазин.
13.09 «Непутні нотатки» з Д. Криловим.
13.26 Доки всі вдома.
14.00 Новини (із субтитрами).
14.11 Худ.фільм «Шантаж».
Справа №6.
16.40 Дог-шоу.
17.21 Худ.фільм «Двоє».
18.00 Часи.
19.06 Худ.фільм «Подаруй мені місячне сяйво».
20.39 Худ.фільм «Суддя в пастці».
22.24 Худ.фільм «Навчання убивству».
23.53 «На футболі» з В.Гусевим.
00.19 Худ.фільм «Шантаж».
Справа №6.
02.45 Реальна музика.
РТР
05.20 Худ.фільм-казка «Старик Хоттабич».

06.40 Серіал «Дракоша і компанія».
07.10 Російське лото.
08.00 ТБ «Бінго-шоу».
08.35 Вісті — Москва.
09.15 Ранкова пошта.
09.50 Містечко.
10.20 Худ. фільм «Трактир на П'ятиницькій».
12.10 Парламентський час.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Навколо світу.
14.15 Діалоги про тварин.
15.05 Два роялі.
16.05 Кімната сміху.
17.00 Худ. фільм «Мисливці за привидами-2».
18.50 У «Містечку».
20.10 «Спеціальний кореспондент». Авторська програма В.Грунського «Позивний. «Рус».
20.40 «Мені — 25!» Концерт М.Баскова.
23.55 Спорт за тиждень.
00.30 Чемпіонат світу з греко-римської боротьби.

НТБ
06.30 Star start!.
07.00 Сьогодні.
07.05 Худ. фільм «Біле Ікло».
08.25 Без рецепта.
09.00 Сьогодні.
09.05 Цілком таємно.
10.00 Сьогодні.
10.05 Рослинне життя.
10.40 Ви будете сміятися! М. Евдокимов.
11.05 Професія-репортер.
11.25 Служба порятунку.
12.00 Сьогодні.
12.05 Худ. фільм «За даними карного розшуку...»
13.40 Смачні історії.
14.00 Сьогодні.
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» з Ю. Липатовим.
15.20, 16.05 Принцип «Доміно».
16.00, 17.00 Сьогодні.
17.05 Новітня історія. Фільм «Присуджені жити».
18.05 Худ. фільм «Схована погроза».
20.00 Нещодавно.
21.30 Худ. фільм «Той, хто мене береже».
23.45 Є. Кафельников і М. Сафін у півфіналі «Кубка Девіса».
00.45 Журнал Ліги чемпіонів.

Триває передплата на «Голос України»
Передплатні індекси:
для індивідуальних передплатників — 40224,
для підприємств і організацій — 60955.

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ТИЖДЕНЬ 16 – 22 ВЕРЕСНЯ

Проект «Вайпер»: чужий ICTV, понеділок, 19.20

Фантастика.

Фатальна помилка вчених призвела до того, що на волю вирвалося дітище їхніх божевільних експериментів — злісна, невразлива тварина, здатна існувати на Землі і в космосі. Будучи ідеальним об'єктом для досліджень, ця

Тереза Рассел

потрапить у чийсь руки... Реж. Джим Вайнорскі. У ролях: Патрик Малдун, Тереза Расселл, Пол Престон.

Девон Сова

Прохолодна суха місцина «Новий канал», вівторок, 21.30

Мелодрама. Молодий адвокат Расс виховує сина Келвіна сам. Йому довелося залишити престижну фірму і перебраться у тихе містечко... Режисер Джон Н. Сміт. У ролях: Вінс Вон, Моніка Поттер, Джої Лорен Едамс, Боббі Моут, Девон Сова, Тодда Луїзо.

Роззява ICTV, середа, 19.15

Комедія.

Дуже смішна комедія, в якій Бурвіль у ролі «роззяви», який просто притягує до себе всілякі лиха і нещасні випадки, потрапляє в найжахливішу ситуацію. У нього врізалася машина чорного ділка і мафіозі Луї Де Фюнеса, коли Бурвіль зібрався у відпустку до

Луї Де Фюнес

Італії на своїй колимазі, і останній запропонував йому поїхати відпочивати на розкішному білому кадилаці. Усе було б прекрасно, але мафіозі нафарширували машину коштовностями і героїном, щоб переправити все це контрабандою. І це ще не все... Чудова гра

у MORI інформації серед дрібної рибинки і риби великої телебачення — КАШАЛОТ

0! ТБ

АНОНСИ

Глушник ICTV, четвер, 19.15

Бойовик. Офіційне повідомлення про трагічну загибель агента ФБР Джейсона Веллса — не що інше, як професійний трюк, перевтілення його в нову особистість. Маючи достовірну легенду, Джеймс Блек впроваджується в небезпечне терористичне угруповання, яким керує Куїнн Сіммонс на прізвисько «Мовчазний». Сам того не підозрюючи, Джеймс стає жертвою змови спецслужби, що кинула його на вірну загибель... Реж. Роберт Лі. У ролях: Майкл Дудікофф, Бреннан Елліотт.

Операція «И» та інші пригоди Шурика «Новий канал», п'ятниця, 19.40

Комедія.

Три новели: «Напарник», «Наслання» та «Операція «И»... Режисер Л. Гайдай. У ролях: О. Дем'яненко, А. Смирнов, М. Пуговкін, В. Басов, Р. Зельоная, Н. Селезньова. В. Павлов, Ю. Нікулін, Г. Віцин. Є. Моргунов.

Ленія «Новий канал», субота, 19.30

Пригодиницький. За часів, коли боги були поряд з людьми, тінь війни спустилася на Германські землі. Короля Торвальда було вбито, а народ Вальзунгії поневолено... Режисер Мікаель Ковіц. У ролях: Аня Кнауер, Хендрик Дурін, Юліан Вайгенд, Вальтер Крейе, Соня Кірхбергер.

Ватерлоо СТБ, неділя, 12.30

Історичний. Прекрасна гра акторів, масштабні батальні сцени у чудовому історичному фільмі, що розповідає про події, котрі передували битві під Ватерлоо, та про саму битву. Режисер Сергій Бондарчук. У ролях: Кристофер Пламмер, Род Стайгер, Вірджинія Маккена.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

7

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.30 Панорама.
16.00 Студія «5».
16.30 Надзвичайна ситуація.
17.00 Новини.
17.15 Стара колекція.
17.35 Закон є законом.
17.40 Серіал «Магія кохання».
18.30 Саме той.
19.00 Новини.
19.20 Худ. фільм «Варіант «Омега». Заключна серія.
20.35 Вечірня казка.
20.50 Вечірня молитва.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.50 Питання дня.
22.00 Наш футбол.
22.30 Милосердя.
22.55 Телевізійна служба роз-
шуку.
23.00 ТРК «Ера».

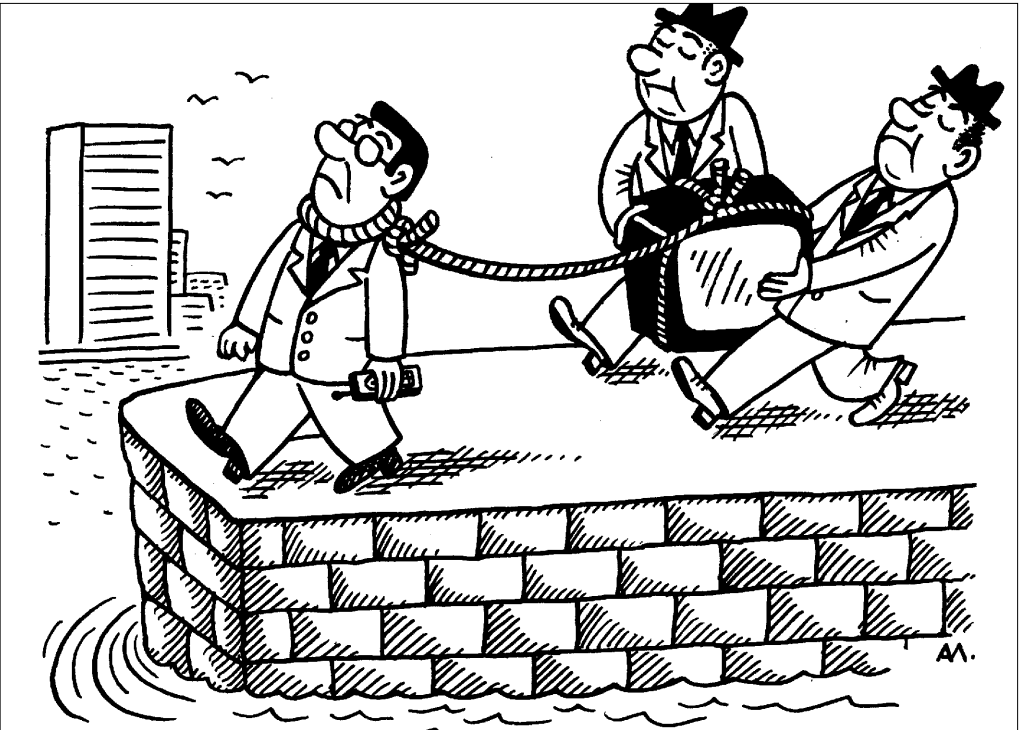
ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

КАНАЛ «1+1»
14.00 Серіал «Професіонали». 1
серія.
15.00 Серіал «Агент національ-
ної безпеки».
16.05 Розважальна програма
«Пів на шосту».
16.35 Серіал «Район Беверлі
Хіллз».
17.30 Серіал «Пристрасті по-
італійськи».
18.30 Аншлаґ, аншлаґ.
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «На ім'я Барон».
21.20 Серіал «На розі біля
Патріарших-2».
22.30 Стати зіркою.
23.30 Великий куш.
00.20 ТСН.
00.50 Телевізійна служба роз-
шуку.
00.55 Парк автомобільного
періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КДРТРК
14.00 За київським часом.
14.15 Крихітка.
14.35 Медичний центр
«Довіра».
14.40 Шлягер представляє.
15.25 Телевізійна служба роз-
шуку.
15.40 На ранковому прийомі.
16.20 Шлях до успіху.
16.35 Лікар Роман Довженко.
16.40 Серіал «Любов іскриста».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.
«ІНТЕР»
18.00 Новини.
18.10 Чекай мене.
19.15 Програма К.Стогнія
«Кримінал».
20.00 Інформаційний канал
«Подорожчак».
20.40 Серіал «Убивча сила».
21.45 Серіал «Закон».
22.50 Програма «Третій зай-
вий».
23.30 Подорожчак. Підсумки дня.
00.00 Проект-Ф.
00.30 Худ. фільм «Операція
«Ной»».
02.25 Телефортуна.
ІСТV
14.00 Мультфільм «Острів
скарбів».
15.15 Мультсеріал «Мега-малю-
ки».
15.40 Серіал «Зустрічайте «Кле-
опатру». Заключна серія.
16.25 Мультсеріал «Екшен-
мен».
16.50 Серіал «V.I.P. Особливо
важлива персона».

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

00.55 Телевізійна служба роз-
шуку.
01.00 Серіал «Зона сутінків».
01.25 Спортивний огляд «Жи-
летт».
01.45 Серіал «Баффі — винищу-
вачка вампірів-6».

ГРТ-міжн.

08.00 Новини.
08.07 Телеканал «Доброго ран-
ку».
08.30 Новини.
08.35 Телеканал «Доброго ран-
ку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ран-
ку».
10.17 Серіал «Інспектор Дерік».
11.15 Смак.
11.30 Док.детектив «Слідчий і
його банда». Справа 2002
р.
12.00 Новини (із субтитрами).
12.15 Худ.фільм «Подвійний
капкан».
14.33 Цар гори.
15.00 Новини (із субтитрами).
15.19 Худ.фільм «Китайський
сервіз».
16.53 Доки всі вдома.
17.23 Людина і закон.
18.00 Новини.
18.27 Дог-шоу.
19.15 Серіал «Інспектор Дерік».
20.13 Чекай мене.
21.00 Час.
21.40 Велике прання.
22.32 Останній герой.
23.40 Серіал «Убивча сила.
Пом'якшувальні обстави-
ни».
00.40 Нічний «Час».
00.57 Спорт.
01.00 Док.детектив «Шампансь-
ке для небіжчика». Справа
2000 р.
01.26 Серіал «Відділ по бо-
ротьбі з мафією» .
РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку,
Росіє!
07.45 Худ. фільм «Мисливці за
привидами».
09.50 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00,
22.20 Вісті.

10.20 Форт Боярд.
11.20 У «Містечку».
11.25 Вісті тижня.
12.30 Вісті — Москва.
13.20 Вісті — Спорт.
13.25 Що хоче жінка.
14.25 Стань зіркою.
15.20 Серіал «Прості істини».
16.20 Віра, надія, любов.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя
напрокат».
18.50 На добраніч, малюта!
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Серіал «Каменська-2».
Фільм 4 «За все треба
платити». 1 серія.
21.05 Серіал «Закон».
22.35 Док. серіал «Зброя Росії.
Ті, хто стереже небо».
23.30 Сінеманія.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30,
07.00, 07.30 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35,
07.05, 07.40 Ранок на
НТБ.
08.00 Рослинне життя.
08.35 Ви будете сміятися! Ю.
Гальцев.
09.00 Сьогодні вранці з П. Мар-
ченком.
09.25 Нещодавно.
11.05 Худ. фільм «Весільний пе-
реполох».
13.00, 14.00, 15.00, 16.00,
17.00 Сьогодні.
13.05 Кримінальна Росія. «По-
мста чемпіона».
13.35 Серіал «Вона написала
убивство».
14.40 Принцип «Доміно».
16.05 Фактор страху.
17.05 Увага, розшук!
18.00 «Сьогодні» з Т. Митко-
вою.
18.35 Серіал «Ключі від смерті».
19.45 Серіал «Сезон полюван-
ня». 1 серія.
21.00 «Сьогодні ввечері» з К.
Позняковим.
21.35 Серіал «Вулиці розбитих
ліхтарів». «Зоряна хворо-
ба».
22.35 Серіал «Ключі від смерті».
23.40 Гордон.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».
ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Цілком природно.
09.30 Зірки, на сцену!
10.00 Мультсеріал «Коала на
ім'я Арчибалд».
10.30 Дитяча лінія.
10.50 Створи себе.
11.15 Від сузір'я до сузір'я.
11.35 Хто в домі хазяїн? УК-
РАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ
«КУЛЬТУРА»
12.00 Док.фільм «Сповідь перед
вчителем». Фільм 2.
12.45 Маленькі історії великого
міста. Худ.фільм «Худож-
ник». * * *
13.00 Кордон.
13.10 Новація.
13.20 Region. Захід.
13.40 Мультфільм «Нешастя
Софі».
14.30 Classic-прем'єр з
Т.Міленіною.
15.00 Новини.
15.15 Мовчазна хвороба.
15.30 Для тих, хто вдома.
15.45 Реліквії та храми України.
15.50 Бути жінкою.
16.15 До Дня машинобудівника.
Док.фільм «Азовмаш —
перлина українського ма-
шинобудування».
17.00 Світ. Огляд.
17.35 Док.серіал «Світ світів».
Ізраїль. 4 серія.
18.30 Вікно в Америку.
18.55 Футбол. Чемпіонат Ук-
раїни. «Оболонь» (Київ) —
«Динамо» (Київ).
20.50 Лотерея «Кено», «Супер-
лото».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.45 «Час» з Оксаною Марчен-
ко.
22.30 Стара колекція. «Червоні
гітари».
22.50 Телевізійна служба роз-
шуку.
23.00 ТРК «Ера».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КДРТРК
07.00 За київським часом.
07.30 Театральний Київ.
07.55 Торговий ряд.
08.00 На ранковому прийомі.
08.40 Вісник здоров'я. Лікуван-
ня хребта.
08.45 Пані, панночка, панянка.

«ІНТЕР»

09.00 Прогноз погоди.
09.05 Містечко.
09.35 Бадьорого ранку!
10.20 Дефіцит-шоу «Хто
крайній?».
10.50 Смачно з Борисом Бур-
дою.
11.25 Доки всі вдома.
12.05 Мультсеріал «Покемон».
12.35 Планета тварин.
13.30 «Ми повернулися! Історія
динозаврів».
14.55 Серіал «Королева мечів».
15.50 КВН. Кращі ігри.
17.30 Худ. фільм «Троє чо-
ловіків та немовля».
19.25 Містечко.
20.00 Інформаційний канал
«Подорожчак».
20.30 N-кілометр.
20.50 Худ. фільм «Жорстока
справедливість».
22.40 Камера сміху.
23.15 Худ. фільм «Холостяки».
01.05 Худ.фільм «Самотужки».

ІСТV
06.30 Дог-шоу «Я і мій собака».
07.00 Перехрестя.
07.30 Серіал «V.I.P. Особливо
важлива персона».
08.00, 09.00, 10.00, 11.00,
12.00, 14.00, 15.00, 16.00,
17.00, 18.00, 19.00, 20.00
Факти. Гарячі новини.
08.20 Мультсеріал «Том і Ши-
на».
08.45 Мультсеріал «Міфі і ле-
генди».
09.15 Сатирикон.
09.20 Худ. фільм «Бідний
Джонні та Арніка».
10.45 Худ. фільм «Соммерсбі».
12.45 Факти. День.
13.00 Мультфільми.
13.25 Серіал «Висока хвиля».
14.20 Худ. фільм «Якось у Ки-
таї-4».
16.10 Серіал «Ейр Америка».
17.05 Сатирикон.
17.10 Галопоп по європах.
17.45 Серіал «Людина-неви-
димка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.00 Сатирикон.
19.05 Худ. фільм «Гонщик».
21.30 Шоу Олени Степаненко.
22.30 Худ. фільм «Реліквія».
00.40 Кентавр.
01.00 Худ. фільм «Невинні ба-
жання». Мовлення на Київ
і область.
02.35 Худ. фільм «Монстр».
04.00 Серіал «Добро проти
зла».

АНОНС

Сильвестр Сталлоне

Берт Рейнольдс

Гонщик
ІСТV, 19.05
Бойовик. Над-
звичайно талано-
витий молодий
гонщик Джиммі
Блай раптово по-
чинає втрачати
«хватку». Блай —
молода зірка, і бос
його команди чіт-
ко розуміє, що
терміново потріб-
но знайти фахів-
ця-наставника, який не дасть кар'єрі Джиммі зійти «на
нуль». Цим фахівцем стає Джо Тенто — досвідчений гонщик
та екс-чемпіон. Тенто змушений був залишити світ гонок
через нещасний випадок. Але тепер у Джо є унікальний
шанс не тільки зробити юного Блая новим королем гонщи-
ків, а й довести всім, на що ще здатний він сам!
Реж. Ренні Харлін. У ролях: Сильвестр Сталлоне, Берт
Рейнольдс.

05.05 Худ. фільм «Соммерсбі».
СТБ
07.05 Ран ОК.
08.50 Імпреза.
09.20 Домовий.
09.35 Кава з молоком.
10.00 Бокс. Тижневий огляд
кращих міжнародних боїв.
10.40 Худ.фільм «Король
повітря».
12.30 Док.серіал «Передова».
«Північна Африка».
13.00 М-стиль.
13.30 Шоу Бенні Хілла.
14.40 Рейс.
15.00 Худ.фільм «Борсалино та
компанія».
17.00 Худ.фільм «Світські леви».
19.00 «Вікна». Новини.
19.15 Худ.фільм «Мій батько —
герой».
21.20 Худ.фільм «Інстинкт убив-
ства».
23.15 Міжнародний турнір з
професійного боксу.

НОВИЙ КАНАЛ
08.00 Мультсеріал «Ракети».
08.30 Мультсеріал «Злюки боб-
ри».
09.00 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.25 Серіал «Бітлборгі».
10.00 Посміхніться. Вас зніма-
ють.
10.40 «Хауз фіт» — домашній
фітнес.
10.45 За гроші!
11.25 Худ.фільм «Привид
Чарлі».
13.05 Репортер.
13.35 Худ.фільм «Операція «И»
та інші пригоди Шурика».
15.20 Худ.фільм «Індіана Джонс.
Моя перша пригода».
16.55 Непридумане життя.
17.30 Худ.фільм «Раз на раз не
випадає».
19.00 Репортер.
19.20 Погода.
19.30 Худ.фільм «Ленія».
21.30 Худ.фільм «Легіонер».
23.35 Серіал «Едем».
00.35 Худ.фільм «Центр світу».
02.00 «Бівіс і Батхед».
02.25 За гроші.
02.50 Худ.фільм «Легіонер».
04.20 Худ.фільм «Індіана Джонс.
Моя перша пригода».
05.40 Худ.фільм «Привид
Чарлі».
07.10 Посміхніться. Вас зніма-
ють.

ГРТ-міжн.

10.00 Новини (із субтитрами).
РТР
05.15 Худ. фільм «Дайте книгу
скарб».
06.40 Здоров'я і життя.
07.10 Серіал «Дракоша і ком-
панія».
07.35 Золотий ключ.
08.00 Військова програма.
08.20 Док. серіал «Зброя Росії.
Під Андріївським прапо-
ром».
09.20 Сам собі режисер.
10.20 Сто до одного.
11.15 Прем'єра. «Форт Боярд».
12.10 Клуб сенаторів.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Худ. фільм «Пирати ХХ
століття».
15.00 Футбол. Чемпіонат Росії.
«Ростсільмаш» (Ростов-на-
Дону) — «Спартак» (Моск-
ва).
17.00 Моя сім'я.
17.55 Аншлаґ.
19.25 Дзеркало.
19.50 Стань зіркою.
20.50 Худ. фільм «Зоряні війни.
Епізод V. Імперія завдає
відповідний удар».
23.20 Худ. фільм «Американсь-
кий перевертень у Па-
рижі».
01.00 Чемпіонат світу з греко-
римської боротьби.

10.11 Худ.фільм «Попелюшка».
11.29 Грай, гармонь улюблена!
12.04 Поле чудес.
13.00 Смак.
13.17 Здоров'я.
14.00 Новини (із субтитрами).
14.14 Худ.фільм «Динозавр».
Справа №5.
16.12 «Ералаш».
16.27 Док.детектив «Справа
приречених». 2001 р.
16.55 Подорож натураліста.
17.24 Жарт за жартом.
18.00 Новини.
18.13 «Ми ідемо купати слона».
Спецрепортаж.
19.30 Велике прання.
19.32 Сміхопанорама.
20.05 Хто хоче стати мільйоне-
ром?
21.00 Час.
21.28 Спорт.
21.32 Худ.фільм «Красуні».
23.03 Пісня року. Осінь.
00.25 Худ.фільм «Озеро стра-
ху».
01.41 Худ.фільм «Динозавр».
Справа №5.

РТР

НТБ
06.15 Серіал «Блакитне дере-
во».
07.00 Сьогодні.
07.05 Худ. фільм «Тимур і його
команда».
08.20 Подорожі натураліста.
09.00 Сьогодні.
09.05 Фарш-мажор.
10.00 Сьогодні.
10.05 Квартирне питання.
11.05 Фільм «Якось у Росії». 2
серія.
11.40 Служба порятунку.
12.00 Сьогодні.
12.05 Худ. фільм «Поза зем-
лею».
14.00 Сьогодні.
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» з Ю. Липато-
вим.
15.25 «Жіночий погляд»
О.Пушкіної.
16.00 Сьогодні.
16.05 Шоу Олени Степаненко.
17.00 Сьогодні.
17.05 Серіал «Невідома плане-
та».
18.00 «Сьогодні ввечері» з Ю.
Липатовим.
18.30 Фактор страху.
19.30 Худ. фільм «Чистильник».
21.35 Професійний бокс. Наші
на рингу. Костя Цзю проти
Діобеласа Уртадо.
22.10 Худ. фільм «Студентка».
00.10 Є. Кафельников і М.
Сафін у півфіналі «Кубка
Девіса».
01.00 Пепсі-чарт.

88

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.

09.15 Для тих, хто вдома.

09.30 Одвічні істини.

09.40 Телевізійна служба роз-
шуку.

09.45 Мультсеріал «Пригоди
Незнайка та його друзів».

3 серія.

10.05 Серіал «Магія кохання».

11.00 Новини.

ОСВІТНІЙ КАНАЛ

11.15 Бачу землю! Есе Вадима

Скуратівського.

11.35 Штрихи до портрета. Ро-
дина художників Колючків.

Сергій.

11.45 Міжнародний дитячий

конкурс знавців ук-
раїнської мови ім. П.Яци-
ка.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ

«КУЛЬТУРА»

12.15 Немеркнучі зірки. Є.Стан-
кович. Фільм 2.

12.45 Україна, якої ми не

знаємо. Рогатин.

13.00 «Привіт із Києва!».

«Юність і втеча С.Лифа-
ря». Фільм 2.

13.15 Для тих, хто вдома.

13.30 Регіон. Схід.

13.50 Телевізійна служба роз-
шуку.

14.00 Закон є закон.

15.00 Новини.

15.15 Для тих, хто вдома.

ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ

КАНАЛ «СТУДІЯ «5»

15.25 Мультсеріал «Пригоди

Незнайка та його друзів».

4 серія.

16.00 Серіал «Альпійський

ліцей». 4 серія.

16.30 Надвечір'я.

16.55 Закон є закон.

17.00 Новини.

17.10 Новація.

17.20 Фаза.

17.40 Серіал «Магія кохання».

18.30 Саме той.

19.00 Новини.

19.20 Худ.фільм «Професія —

слідчий». 4 серія.

20.30 Вечірня казка.

20.45 Вечірня молитва.

20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Новини.

21.30 Ситуація.

21.40 Світ спорту.

21.50 Питання дня.

22.00 Калейдоскоп УК.

22.30 Казна держави.

23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Подорож у дитинство.

10.25 Абетка безпеки.

10.40 Телесеріал «Професія —

слідчий». 3 серія.

12.00 Хто в домі хазяїн?

12.35 Казна держави.

13.05 Право.

13.45 Телевізійна служба роз-
шуку.

13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».

07.02, 08.35, 17.30, 19.30,

22.00, 01.05 ТСН.

07.30 Серіал «На розі біля

Патріарших-2».

09.00 Серіал «Професіонали». 4

серія.

10.00-14.00 Програми УТ-2.

14.00 Аншлаг, аншлаг.

15.00 Серіал «На ім'я Барон».

16.00 Пів на шосту.

16.30 Серіал «Район Беверлі

Хіллз».

17.30 Серіал «Агентство «Місяч-
не сяйво-2».

18.25 Гарем.

19.30 ТСН.

20.05 ТСН. Проспорт.

20.15 Серіал «Менти-3».

21.30 Серіал «На розі біля

Патріарших-2».

22.40 «Імперія кіно» представ-
ляє. Худ.фільм «Основний

інстинкт».

01.05 ТСН.

01.35 Телевізійна служба роз-
шуку.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00,

12.00 Новини.

06.05 Серіал «Метушливе

місто».

06.30 Караоке на майдані.

07.10 Сім'я від А до Я.

07.30 Третій зайвий.

08.20 Серіал «Висока хвиля-2».

09.20 Велике прання.

10.25 Худ.фільм «Маленькі жи-
тейські битви».

12.15 Серіал «В ім'я твого ко-
хання».

13.00-18.00 Програми обласних

та регіональних телеком-
паній.

КДРТРК

13.00 За київським часом.

13.10 Медичний центр

«Довіра».

13.15 Музичний час.

13.45 «Усмішка» А.Демчука.

13.55 Телевізійна служба роз-
шуку.

14.20 Док. фільм «Історія

Києва. Відгомін».

14.55 Ще раз про зайву вагу.

«Грація».

15.00 Пілігрим.

15.25 «Автографи» Ю.Вере-
соцького.

15.55 Конкурент.

16.25 Ліки майбутнього.

16.40 Серіал «Любов іскриста».

17.25 Торговий ряд.

17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.

18.05 Серіал «Убивча сила».

19.05 Поле чудес.

20.00 Інформаційний канал

«Подробиці».

20.45 Худ. фільм «Поцілунок пе-
ред смертю».

22.40 Третій зайвий.

23.10 Клуб «Золотий гусак».

23.45 Худ. фільм «П'ятниця,

13-е-2».

01.20 Серіал «V.I.P.».

02.20 Серіал «Висока хвиля-2».

ІСТV

05.30 Ранкова музика.

05.50 Хіт-парад «Гаряча сімка».

06.00 Серіал «Приватний детек-
тив Магnum».

06.50 Телевізійна служба роз-
шуку.

06.55 Мультсеріал «Мега-малю-
ки».

07.20 Мультсеріал «Екшен-
мен».

07.45 Факти. Ранок.

08.05 Сатирикон.

08.10 Каламбур.

08.45 Факти. Ранок.

09.05 Серіал «V.I.P. Особливо

важлива персона».

09.55 Серіал «Приватний детек-
тив Магnum».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00,

18.00 Факти. Гарячі нови-
ни.

10.55 Серіал «Долі трьох

жінок».

11.50 Серіал «Чорна перлина».

12.45 Факти. День.

13.00 Худ. фільм «Глушник».

14.55 Мультфільми.

15.15 Мультсеріал «Мега-малю-
ки».

15.40 Мультсеріал «Товстий пес

Мендоза».

16.05 Мультсеріал «Івон з Юко-
на».

16.25 Мультсеріал «Екшен-
мен».

16.50 Серіал «V.I.P. Особливо

важлива персона».

17.40 Сатирикон.

17.45 Серіал «Династія».

18.45 Докладно з Д. Кисельо-
вим.

19.15 Худ. фільм «Якось у Ки-
таї-4».

21.10 Серіал «Повне мамаду».

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.00 Погода.

22.10 Сатирикон.

22.15 Худ. фільм «Ніхто тебе не

чує».

00.10 Худ. фільм «Доктор Сміх».

01.45 Хіт-парад «Гаряча сімка».

Мовлення на Київ і об-
ласть».

01.55 Худ. фільм «Невинні ба-
жання».

03.20 Серіал «Добро проти

зла».

04.05 Дог-шоу «Я і мій собака».

04.30 Подорожі натураліста.

05.00 Худ. фільм «Ніхто тебе не

чує».

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.

08.00 «Вікна». Бізнес.

08.20 Маски-шоу.

08.50 «Вікна». Столиця.

09.30 Худ.фільм «Чорний грім».

11.15 Худ.фільм «Напарники».

13.00 Серіал «Любовне захоп-
лення».

14.00 «Вікна». Новини.

14.40 День ОК.

16.00 Серіал «Операція

«Одіссея». 4 серія.

17.05 «Вікна». Кримінал.

17.15 Серіал «Багаті та знаме-
нити».

18.15 «Вікна». Столиця.

18.25 Док. серіал «Передова».

«Північна Африка».

19.00 «Вікна». Новини.

19.35 Худ.фільм «Король

повітря».

21.25 Бокс. Тижневий огляд

кращих міжнародних боїв.

22.00 Худ. фільм «Шоу-гьорлз».

00.35 «Вікна». Опівночі.

01.10 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.20, 07.35,

08.00, 08.35, 08.50

Підйом.

06.30 Репортер.

06.55 Телепузики.

07.30 Репортер-бізнес.

07.45 Мультфільм «Оггі та кука-
рачі».

08.30 Репортер.

08.40 Знай наших.

09.00 Київський репортер.

09.10 Серіал «Кетіс і пес». 4

серія.

09.45 Серіал «Лицарі правосуд-
дя».

10.50 Серіал «Клоун».

12.00 Принцип «Доміно».

13.00 Репортер.

13.10 «Хауз фіт» — домашній

фітнес.

13.20 Худ.фільм «Кобра-2. До-
рожня поліція».

15.00 Мультсеріал «Три вед-
меді-2». 4 серія.

15.25 Мультсеріал «Ракети».

15.45 Мультсеріал «Сакура».

16.10 Мультсеріал «Злюки боб-
ри».

16.30 Серіал «Прості істини-6».

17.10 Серіал «Баффі — винищу-
вачка вампірів -6».

18.00 Серіал «Клоун».

19.00 Репортер.

19.40 Худ.фільм «Операція «И»

та інші пригоди Шурика».

21.30 Худ.фільм «Гвендолін».

23.15 Репортер.

23.30 Погода.

23.40 Кунтскамера.

00.50 Телевізійна служба роз-
шуку.

00.55 Худ.фільм «Як я була чо-
ловіком».

02.30 Серіал «Баффі — винищу-
вачка вампірів -6».

03.15 Серіал «Лицарі правосуд-
дя».

04.00 Худ.фільм «Гвендолін».

05.30 Худ.фільм «Як я була чо-
ловіком».

07.00 Мультфільм.

07.10 Мультсеріал «Сакура».

07.35 Мультсеріал «Злюки боб-
ри».

ГРТ-МІЖН.

08.00 Новини.

08.07 Телеканал «Доброго ран-
ку».

08.30 Новини.

08.35 Телеканал «Доброго ран-
ку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ран-
ку».

10.17 Серіал «Інспектор Дерік».

11.15 Серіал «Сімейні пута».

12.00 Новини (із субтитрами).

12.15 «Останній герой. Велике

прання».

13.13 Серіал «Відділ з боротьби

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.15 Для тих, хто вдома.
09.30 Одвічні істини.
09.45 Мультсеріал «Пригоди Незнайка та його друзів».

1 серія.
10.05 Серіал «Магія кохання».
11.00 Новини.

ОСВІТНІЙ КАНАЛ
11.15 Грані пізнання. Жива легенда української науки. Академік М.Гулий. Частина 1.

12.40 Історія української державності. 1922—1963 р.р. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА».

12.15 Театр ім.Заньковецької. Від Ст. Скарбека до Б.Ро-маницького.

12.40 Ретро-альбом.
12.15 Театр ім.Заньковецької. «Від свого імені».

13.15 Для тих, хто вдома.
13.30 Region. Центр.
13.50 Телевізійна служба роз-шуку.

13.55 Абетка безпеки.
14.05 Закон є закон.
15.00 Новини.

15.10 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»

15.25 Мультсеріал «Пригоди Незнайка та його друзів».

2 серія.

16.20 Серіал «Альпійський ліцей». 2 серія.

16.55 Закон є закон.

17.00 Новини.

17.15 Експосвіт.

17.40 Серіал «Магія кохання».

18.30 Саме той.

19.00 Новини.

19.15 Серіал «Професія — слідчий». 2 серія.

20.25 Вечірня казка.

20.40 Вечірня молитва.

20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».

21.00 Новини.

21.20 Питання дня.

21.25 Ситуація.

21.35 Футбол. Ліга чемпіонів. «Динамо» (Київ, Україна) — «Ньюкасл» (Англія)

23.40 ТРК «Ера».

01.20 Футбол. Ліга чемпіонів. Огляд матчів.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Бути жінкою.
10.25 Від сузір'я до сузір'я.
10.50 Серіал «Професія — слідчий». 1 серія.

12.05 Сільський час.
13.05 «Березна... 850 років».

13.45 Телевізійна служба роз-шуку.

13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».

07.02, 08.35, 17.05, 19.30, 22.00, 00.10 ТСН.

07.30 Серіал «На розі біля Патріарших-2».

09.00 Серіал «Професіонали». 2 серія.

10.00-14.00 Програми УТ-2.

14.00 Серіал «Професіонали». 3 серія.

15.05 Серіал «На ім'я Барон».

16.05 Пів на шосту.

16.35 Серіал «Район Беверлі Хіллз».

17.30 Серіал «Пристрасті по-італійськи».

18.30 Прихована камера.

19.30 ТСН.

20.05 ТСН. Проспорт.

20.15 Серіал «На ім'я Барон».

21.20 Серіал «На розі біля Патріарших-2».

22.30 Без Табу з О. Гера-сим'юк.

23.20 Великий куш.

00.10 ТСН.

00.40 Телевізійна служба роз-шуку.

00.45 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Новини.

06.05 Серіал «Метушливе місто».

06.35 Сmachо з Борисом Бур-дою.

07.30 Програма «Третій зай-вий».

08.20 Серіал «Висока хвиля-2».

09.10 Велике прання.

10.10 Банк-шоу «Сейф».

11.00 Серіал «Закон».

12.15 Серіал «В ім'я твого ко-хання».

13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телеком-паній.

КДРТРК

13.00 За київським часом.

13.10 Шлягер представляє.

13.55 Медичний центр «Довіра».

14.00 Телевізійна служба роз-шуку.

14.15 Музичні історії.

14.40 Домашній лікар.

15.05 Програма із циклу «Світ авіації і туризму».

15.35 Люди і долі.

16.05 Київ діловий.

16.35 Вісник здоров'я. Хро-нофітотерапія.

16.40 Серіал «Любов іскриста».

17.25 Торговий ряд.

17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.

18.10 Серіал «Убивча сила».

19.05 Велике прання.

20.00 Інформаційний канал «Подоробиці».

20.40 Серіал «Убивча сила».

21.45 Серіал «Закон».

22.55 Програма «Третій зай-вий».

23.30 Подоробиці. Підсумки дня.

00.10 Серіал «V.I.P.».

01.10 Серіал «Висока хвиля-2».

ICTV

05.30 Ранкова музика.

05.50 Хіт-парад «Гаряча сімка».

06.00 Серіал «Приватний детек-тив Магнум».

06.50 Телевізійна служба роз-шуку.

06.55 Мультсеріал «Мега-малю-ки».

07.20 Мультсеріал «Екшен-мен».

07.45 Факти. Ранок.

08.05 Сатирикон.

08.10 Кримінальні історії.

08.45 Факти. Ранок.

09.05 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

09.55 Серіал «Приватний детек-тив Магнум».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі нови-ни.

10.55 Серіал «Долі трьох жінок».

11.50 Серіал «Чорна перлина».

12.45 Факти. День.

13.00 Худ. фільм «Зоряні герої».

15.05 Мультфільми.

15.15 Мультсеріал «Мега-малю-ки».

15.40 Мультсеріал «Товстий пес Мендоза».

16.05 Мультсеріал «Івон з Юко-на».

16.25 Мультсеріал «Екшен-мен».

16.50 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

17.40 Сатирикон.

17.45 Серіал «Династія».

18.45 Докладно з Д. Кисельо-вим.

19.15 Худ. фільм «Роззява».

21.10 Каламбур.

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.00 Погода.

22.10 Сатирикон.

22.15 Худ. фільм «Криваве вбивство».

00.00 Автопілот.

00.20 Серіал «Закон і порядок. Спеціальний підрозділ».

01.05 Хіт-парад «Гаряча сімка».

01.15 Музика ночі.

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.

08.00 «Вікна». Бізнес.

08.20 Маски-шоу.

08.50 «Вікна». Столиця.

09.30 Худ.фільм «Охоплені жа-хом».

11.05 Худ.фільм «Прекрасна да-ма».

13.05 Серіал «Любовне захоп-лення».

14.00 «Вікна». Новини.

14.40 День ОК.

16.00 Серіал «Операція «Одіссей». 2 серія.

17.05 «Вікна». Кримінал.

17.15 Серіал «Багаті та знаме-нити».

18.15 «Вікна». Столиця.

18.25 Маски-шоу.

19.00 «Вікна». Новини.

19.35 Худ.фільм «Помста».

21.25 «Вікна». Бізнес.

21.45 Худ. фільм «Крижане сер-це».

23.40 «Вікна». Опівночі.

00.00 Худ.фільм «Операція «Одіссей». 1, 2 серії.

01.55 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.20, 07.35, 08.00, 08.35, 08.50

Підйом.

06.30 Репортер.

06.55 Телепузики.

07.30 Репортер-бізнес.

07.45 Мультфільм «Оггі та кука-рачі».

08.30 Репортер.

08.40 Знай наших.

09.00 Київський репортер.

09.10 Серіал «Ketis і пес». 2 серія.

09.45 Серіал «Лицарі правосуд-дя».

10.50 Серіал «Клоун».

12.00 Принцип «Доміно».

13.00 Репортер.

13.10 «Хауз фіт» — домашній фітнес.

13.20 Худ.фільм «Прохолодне сухе місце».

15.00 Мультсеріал «Три вед-меді-2». 2 серія.

15.25 Мультсеріал «Ракети».

15.45 Мультсеріал «Сакура».

16.10 Мультсеріал «Злюки боб-ри».

16.30 Серіал «Прості істини-6».

17.10 Серіал «Баффі — винищу-вачка вампірів -6».

18.00 Серіал «Клоун».

19.00 Репортер.

19.30 Серіал «Дикий янгол».

20.30 Ток-шоу з Д. Нагієвим «Вікна».

21.30 Худ.фільм «Медовий місяць у Лас-Вегасі».

23.15 Репортер.

23.30 Погода.

23.40 Серіал «Латинський коха-нець».

00.55 Телевізійна служба роз-шуку.

01.00 Серіал «Зона сутінків».

01.25 Серіал «Баффі — винищу-вачка вампірів -6».

02.05 Серіал «Лицарі правосуд-дя».

02.50 Серіал «Латинський коха-нець».

03.45 Худ.фільм «Багата наре-чена».

05.10 Серіал «Зона сутінків».

05.30 Мультфільми.

05.35 Мультсеріал «Сакура».

06.00 Мультсеріал «Злюки боб-ри».

ГРТ-міжн.

08.00 Новини.

08.07 Телеканал «Доброго ран-ку».

08.30 Новини.

08.35 Телеканал «Доброго ран-ку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ран-ку».

10.15 Серіал «Інспектор Дерік».

11.13 Серіал «Сімейні пута».

12.00 Новини (із субтитрами).

12.15 Велике прання.

13.04 Серіал «Відділ по бо-ротьбі з мафією».

14.41 Що і як.

15.00 Новини (із субтитрами).

15.17 Худ.фільм «Летючий Гол-ландець».

16.40 Док.детектив «В'єтнамсь-ке підпілля Москви».Спра-ва 2001 р.

17.06 Серіал «Убивча сила. Здібний учень».

18.00 Новини.

18.30 Сміхопанорама.

19.03 Серіал «Інспектор Дерік».

20.07 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.40 Велике прання.

22.32 Останній герой.

23.40 Серіал «Убивча сила. Слід бумеранга».

00.40 Нічний «Час».

01.00 Док.детектив «Жертви за оголошенням». Справа 2001 р.

01.26 Серіал «Відділ по бо-ротьбі з мафією».

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!

07.45 Серіал «Каменська-2».

Фільм 4 «За все треба платити». 2 серія.

08.50 Моя сім'я.

09.50 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.20 Вісті.

10.20 Серіал «Закон».

11.25 Ток-шоу «Ціна успіху».

12.30 Москва — Мінськ.

12.45 Вісті — Москва.

13.20 Вісті — Спорт.

13.25 Що хоче жінка.

14.25 Серіал «Дикий янгол. По-вернення».

15.20 Серіал «Прості істини».

16.20 Док. фільм «Далеке близько...» із циклу «Пе-тербург. Історія в особах».

17.20 Вісті — Москва.

17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».

18.50 На добраніч, малята!

19.35 Вісті — Москва.

19.55 Серіал «Каменська-2».

Фільм 4 «За все треба платити». 3 серія.

21.05 Серіал «Закон».

22.35 Худ.фільм «Процес зни-щення».

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30 Сьогодні.

ГЕРОЇВ ХЛІБНИХ ЛАНІВ, НАЧЕ ЯБЛУНЕВОГО ЦВІТУ

Уперше за десятиріччя у Хмельницькому відкрилася така потужна і комерційно приваблива виставка продуктів сільськогосподарського виробництва, переробки та машинобудування, у тому числі з реалізацією на лізингових умовах. Так сказав на відкритті «Агро-2002» голова облдержадміністрації Віктор Лундишев (другий справа на знімку вгорі ліворуч).

І справді, виставкові павільйони були переповнені найпродуктивнішими тваринами, а десятигектарний майдан — високорентабельною технікою. Та як на мене, ця виставка — це своєрідний звіт подільських хліборобів перед усією Україною. Вони можуть пишатися цьогорічним успіхом — за врожайністю зернових вийшли на п'яте місце в державі, стабілізувавши поголів'я тварин, досягли значного збільшення виробництва молока, м'яса, яєць. Сьогодні в багатьох районах краю, зокрема, Дунаєвецькому, Теофіпольському (учасники виставки на знімку вгорі праворуч), Чемеровецькому, врожайність сягає світових стандартів, надій на корову за лактацію становить в окремих господарствах до 4—7 тисяч літрів. Зокрема, такі результати у племгосподарствах «Огайо» Теофіпольського, «Пасічна» Старосинявського, «Квітневе» Білогірського (знімок

внизу праворуч), «Козацька долина» Дунаєвецького районів. Успіхів досягнуто завдяки керівникам цих господарств — Герою України Василю Петринюку, Івану Царенку, Петру Івашуку, Дмитрові Алексєєву, Віктору Загородньому.

Найкращі показники праці у Теофіпольському і Дунаєвецькому (другий знімок угорі ліворуч: донедавна голова РДА, а нині заступник голови ОДА з АПК Антон Бугерко) районах. Тут керівники першими в державі взяли курс на реформування земельних відносин. Отож сьогодні та копітка праця дає свої ясні плоди. І не тільки для свого району. Вона стала доброю школою для інших — як ефективно перебудовувати свої ділові й економічні відносини в сучасних умовах...

Виставка — не лише троїсті музики, спортивні змагання і півцентнерні гарбузи та півкілограмові картоплини, а передусім — це працьовиті люди, герої хлібних ланів нинішні і завтрашні. І цього дня їх було стільки, як весною цвіту на яблунях. Про всіх одразу важко сказати. Та будемо жити — скажемо. Як і про те, що кожного героя знайде своя слава. Якщо не в указах, то в добрих згадках односельців неодмінно.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Фото автора.

Ялту трясло 75 років тому

За стосами статей зі схожими заголовками, якими з'являються російська і наша преса напередодні, в розпал і перед закриттям курортного сезону, можна досліджувати технологію численних прийомів відлякування від кримських курортів потенційних відпочивальників. Користуючись тим, що Крим справді є сейсмонейбезпечнішим регіоном України, конкуренти з ще менше спокійних сусідніх берегів Чорного моря не шкодують грошей на розтиражування жахів про небачені стихійні лиха і катастрофи, які нібито мають відбутися чомусь саме в благословенному Криму.

Інформаційним приводом для чергового, підкріпленого посиланнями на «авторитетних» астрологів, провідців, містиків, магів, аномалістів, медіумів, біоенергоінформаційників, прогнозування підвищеної вірогідності руйнівних землетрусів на сонячному півострові найчастіше служать прив'язки їх до повідомлень про виверження стихії з надр землі в інших точках світу.

Хоч як дивно, але хиткий аргументації «ясновидців-пророків», які беруть на себе сміливість передбачати землетруси в той чи інший момент часу, в конкретній точці земної кулі, ми — недовірливі — віримо охоче. А «гарячі до пересмаженості» матеріали на цю тему відкладаються в наший підсвідомості зачаємим, але постійним почуттям тривоги.

Що вже казати про щорічне «відзначення» в ЗМІ кримського землетрусу 11 вересня 1927 року — хоча й середнього за енергетичним рівнем (такі десятками відбуваються на землі), але руйнівним, а тому пам'ятним для Криму через свою близькість до прибережних міст.

Тоді Ялту було значно зруйновано, загинуло 13 людей, а збитки становили 35 мільйонів рублів (за даними 1927 року). В той час не існувало багатоповерхових забудов, тож втрати були відносно невеликі. У Сімферополі були часткові руйнування, в центрі міста сила поштовхів досягала семи балів. Рихлий ґрунт посилював сейсмічні коливання, скельні породи зазвичай збивали їх на бал нижче.

Восьмибальний землетрус на півострові рідкість. У 1927 році він завдав значних руйнацій, бо приватні одноповерхові будинки споруджували без урахування сейсмічної активності регіону. Водночас мало хто знає, що той землетрус фахівці вважають у тисячу разів сильнішим за

Ташкентський 1966 року, а за еквівалентом виділеної енергії під час підземних поштовхів —таким, як у вірменському Спітаку 1988-го. Однак вогнище кримської катастрофи 75-річної давності було в морі, і до берега, розташованого за 20—30 кілометрів, дійшло силою вже менш як дев'ять балів.

Важко втриматися від запитання: коли буде наступний? Проте фахівці сейсмологи вважають, що будь-який прогноз катастрофи розраховано на користувача, довірливого читача, заляканого економічними та іншими катастрофами в техногенному світі, й тому дуже відповідальний, а без доказів — просто соціально небезпечний. Прогноз часу землетрусу не може бути стовідсотковим, а значить, він шкідливий. Навіщо вустами непевних дилетантів даремно хвилювати людей і викликати фобії? Але і досі необґрунтовану тривогу і паніку нагнітають так звані «прогнози» у пресі некомпетентних людей, до яких не можна ставитися серйозно.

Правду знають професіонали з гурту спеціалістів, який очолює керівник кримської сейсмолужби Белла Пустовітенко.

Вони свідчать, що реальної небезпека землетрусу в Криму є, і в цьому розумінні він — небезпечний регіон. Територія півострова має весь букет несприятливих чинників: високу сейсмічність, крутий рельєф, зсуви, тектонічну порушеність гірських порід... На щастя, активність Кримсько-Чорноморського чи Чорноморсько-Азовського регіону не дуже висока. Але значні землетруси можливі. Адже Крим має кілька найактивніших сейсмогенерувальних структур: південнобережну (де було розташовано вогнище 1927 року), севастопольську, керченську і поперечні. Викликають занепокоєння і ха-

рактерні для місцевості півострова зсуви, каменепадиди, які можуть бути наслідком підземних поштовхів.

Все випливає з невинного руху континентів. Виявляється, наша кримсько-чорноморська плита опинилася стисненою між двома плитами: східно-європейською і аравійською. Геологічні та археологічні сліди значних древніх катастроф знайдені на горі Демерджи, на Південнобережжі, в районі Севастополя, Керченського півострова. Відбувалися землетруси в Криму в 63 р. до н. е., 480, 1292, 1341, 1471, 1615, 1875, 1919, 1927 роках.

Хоча точний прогноз часу землетрусу неможливий і в ХХІ столітті, накопичені протягом віків знання, спостереження вчених допомагають відповісти на багато запитань. Місце вогнища можна визначити найпевніше. Сейсмологи нині здатні зробити найточніше довгостроковий прогноз місця і сили можливих катастроф. Це дає знання для проведення попереджувальних заходів, активізує роботу інженерних служб, будівельних організацій, дає шанс для попередження населення про можливу небезпеку. Спостереження за вірогідним вогнищем землетрусу і процесом його визрівання теж в компетенції наших учених. А підготовлені кримськими сейсмологами карти загального і мікрорайонування, на яких досліджуються особливо несприятливі в сейсмічному плані ділянки (в зону можливої руйнації входять не лише гірські райони з інтенсивністю можливих тут коливань від шести до дев'яти балів, а й степові), вчасне врахування рекомендацій нормативних документів, розроблених нашими сейсмологами, дають змогу значно зменшити всі негативні наслідки збуреної підземної стихії.

Важливо пам'ятати й те, що землетруси в Криму зазвичай стрімкі: різниця між поштовхами всього 2—2,5 секунди. Так вступають у силу поперечні зсувні хвилі, які можуть зруйнувати несейсмостійкі споруди. Особливо вразливі до них атомні електростанції, підприємства, що забезпечують подачу газу, води, електрики.

Характерно, що вивчені періоди повторюваності сейсмічної небезпеки свідчать: тиражування семибальних землетрусів, наприклад, для Сімферополя — один раз на 500 років, для Ялти — на 100, восьмибальних — відповідно на тисячу і 500 років. Щороку в Криму відбувається від 50 до 100 слабких землетрусів, які відчувають і реєструють лише прилади. Після сильного природного тиску зазвичай відбувається додаткове розвантаження накопиченої енергії. Кілька років тривають повторні поштовхи дедалі меншої інтенсивності. Так було протягом шести років після 1927 року. Потім сейсмічні процеси відходять на край тектонічної зони, де починає виявлятися найбільша сейсмічна активність.

Спостерігаючи і реєструючи кволі підземні поштовхи (чи посилюються вони, чи слабшають, куди йдуть), можна знайти зону визрівання майбутнього сейсмічного вогнища. Дуже слабкі коливання готують середні, ті, в свою чергу, — сильніші. Великі, які вже відчують й люди, формують катастрофічні. Та визначити сам момент початку землетрусу досить складно. В усьому світі є лише поодинокі приклади вдалих прогнозів.

Програма сейсмобезпеки Криму — частина національної політики. Тож економити кошти на її виконанні не варто. Якщо сьогодні їх буде вкладено недостатньо, завтра втрати будуть набагато масштабніші. Всім відомо, що, наприклад, постійно вулканна Японія на проведення профілактичних антисейсмічних заходів витрачає вп'ятеро більше можливого розрахованого збитку від неї. Та й як скласти ціну людського життя?

До того ж варто знати, що кримська земля — жива зона з не сформованими до кінця природними процесами. Однак немає жодного сенсу жити в постійному страху і щодини чекати біди. Землетруси відбуваються скрізь, де живуть люди. Сьогодні й найближчим часом ситуація в Криму стурбованості не викликає.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ІЗ ЗАЛУ СУДУ

Без вини винні?

На другому засіданні Печерського суду м. Києва за позовом Олени Лаптевої —вдови бортінженера російського літака Ту-154, збитого українською ракетою над Чорним морем 4 жовтня минулого року, одним із трьох співвідповідачів, а саме представниками Міністерства оборони України було піддано сумніву винуватість їх відомства. «В жодному офіційному документі не наведено доказів вини України, — заявив один із юристів від Міноборони. — Може, літак сам вилетів у повітрі? Адже ніхто цього не бачив».

Третій зайвий

До речі, ніхто, крім учасників процесу, міг не почути й не побачити цієї сенсаційної заяви. Річ у тім, що головний спеціаліст Міністерства юстиції України Олена Власенкова, яка представляє інтереси Кабінету Міністрів — відповідача номер один за цим позовом про моральну компенсацію сім'ї загиблого льотчика —висловила протест за клопотанням адвокатів Олени Лаптевої вести працівникам телебачення відеозйомку. Представник третього співвідповідача —Держказначейства — підтримав пані Власенкову, а представники Міноборони не тільки підтримали, а й заявили, що журналісти в залі тільки заважатимуть. Проте суддя Світлана Смик, зважаючи на міжнародний резонанс справи, їхні протести відхилила і дозволила мені й моїм колегам працювати в залі суду.

Представниця КМ була задоволена проханням судді до операторів не знімати відповідачів і подала клопотання визнати уряд неналежним відповідачем, змінивши його іншим відповідачем — Міноборони. Суддя, зазначивши, що такий відповідач уже є і двічі в одній справі притягувати військових не можна, попросила уточнити, чого насправді хоче Олена Олександрівна. Та швидко зорієнтувалася і попросила виключити Кабмін із числа відповідачів. Аргументи захисту були сильніші, і в клопотанні КМ відмовили. До речі, вже наприкінці засідання і Держказначейство намагалось довести, що є третім зайвим. Тим часом, для того, щоб отримати гроші, якщо такі за рішенням суду відсутні, Олена Лаптева, доведеться списувати з уряду чи МО, що, погодьтеся, вельми і вельми проблематично.

Слово за Генпрокуратурою

Але кульмінацією засідання, звісно, було клопотання Міноборони про призупинення судового процесу в цій справі до завершення Генпрокуратурою кримінальної справи з Ту-154. Лише висновки слідства, на думку представника Міноборони Андрія Музики, зможуть визначити винуватість його відомства, а отже, тільки в цьому разі можна визначити розмір моральної шкоди. Але в представників Міноборони не виявилось жодних офіційних паперів від Генпрокуратури, які могли б поінформувати суд про ведення слідства з кримінальної справи і про те, на якій стадії воно нині. Генпрокуратура не захотіла давати військовим відомості, заявивши, що це документи для внутрішнього користування. Потім були заяви відповідачів про те, що в Генпрокуратури начебто взагалі немає висновків комісії про причини авіакатастрофи... Принаймні її української сторони.

Удова зачекає

Адвокати спробували повернути процес у потрібне русло, зазначивши, що кримінальна справа не порушується проти юридичної особи, а отже, кримінальна справа може визначити не винуватість Міноборони, а лише деяких його представників, і тоді військові можуть подати регресний позов, щоб саме винуватці трагедії зі своєї кишені платили родичам компенсацію... Проте гучні патріотичні заяви військових юристів і турбота про те, щоб майбутнє рішення суду в цій справі не було скасовано апеляційним судом, змусили суддю перенести слухання справи на 8 жовтня. За цей час суд надішле запити до згаданих під час процесу інстанцій з тим, щоб отримати відповідь на запитання: «А чи був хлопчик?»

Фінт вухами

Навряд чи хтось міг припустити, що позовна заява Олени Лаптевої може все повернути до нульової точки, до 4 жовтня, коли робилися заяви про непричетність України до загибелі російського літака. Втім, якщо наша вина, як стверджують юристи МО, не доведена, то про що тоді ведуться міжурядові переговори з Росією та Ізраїлем?

Усе це від лукавого, вважає адвокат Лаптевої Сергій Платонов. А робляться такі викрутаси, щоб затягнути процес. Між іншим, неважко собі уявити, який резонанс матиме така тактика військових юристів у Росії та Ізраїлі, а також, як це позначиться на іміджі України.

Яна СТАДІЛЬНА.

Фото Михайла ВАСИЛАШКА.

вже нагромаджені ними для успішної зими. Внаслідок у зиму вони увійдуть ослабленими, такими, що вичерпали запаси поживних речовин. Проте вплинути на розвиток цих незвичних процесів людина, звичайно, не може.

Вплив людини на інше, менш екзотичне і небезпечніше стихійне явище, очевидний. Жителів багатьох населених пунктів

України, у тому числі і Києва, уже не перший день непокоять задимлення і стійкий запах гару. Багато хто пов'язує це з пожежами на торф'яниках. Як повідомлялося в пресі, в шести областях України продовжують горіти 117 гектарів торф'яників.

Проте, як стверджує держсекретар МНС Василь Луцько, причиною задимлення столиці став не так палаючий торф, як "над-

звичайно активні підпалювання залишків сільськогосподарської продукції на ланах", що раніше не провадилися у зв'язку з чорнобильською катастрофою. На прес-конференції в Києві він повідомив, що місцевим властям уже дано розпорядження "припинити це варварство". А пожежі на торф'яниках, за твердженням держсекретаря, "активно гасять". І "якщо три дні тому площа загоряння була майже 200 га, то на сьогодні — 117 га, і небезпеки пожеж немає", — запевнив Василь Луцько.

А поки що все йде до того, що нинішній вересень запам'ятається нам заморозками, що вже наближаються, і супроводжуватимуться гуркотом грому і запахом бузку та гару.

За матеріалами інформгентств та власних кореспондентів "ГУ".

Осінь із запахом квітів і гару

Цього року зміна сезонів, схоже, повернула назад. Принаймні помітні очевидні ознаки весни. На одній із приватних садиб у Севастополі в ці дні розцвів... бузок. Кримські біологи фіксують й інші незвичайні природні явища. Щедрі дощі, які пролилися над півостровом після виснажливої літньої спеки, і досить висока температура повітря призвели до того, що в окремих районах нова зав'язь з'являється на виноградних лозах, удруге розквітають плодові дерева. В іншому регіоні, прямо в центрі Хмельницького, вдруге зацвіли каштан. Поряд з позовним листям і дозрілими плодами з'явилися молоді зелені пагони з яскравобілими свічками.

На думку спеціалістів, такі явища не можна визнати нормальними. Річ у тім, що розквітлі рослини нині витрачають ресурси,

Чому Мазепу не брали кулі

Режисер *Юрій Іллєнко* та художник-постановник *«Молитви за гетьмана Мазепу»* *Сергій Якутович* використали прийом поєднання в кадрі живих і бутафорних персонажів. Хто бачив фільм, кажуть, це справляє особливе враження. У фільмі знімалися 120 бутафорних «акторів». Семеро з них мають портретну схожість із головними героями кінокартини. Про деякі технічні подробиці справи розповідає художник фільму *Сергій Кушнір*.

Джигурда і його борода

— Найбільше часу пішло на виготовлення бутафорних тіл, — каже *Сергій Іванович*. — Адже нема спеціальної технології, як їх треба, даруйте на слові, ліпити. Розробляли її самі. Мудрували зо два тижні. Довго не вдавалося зробити муляжі м'якими на дотик. Без цього тіло здавалося мертвим. М'якою шкіра стала тоді, коли до основного матеріалу — пінопласту й будівельної пінки — додали латекс.

Актор *Микита Джигурда*, що грає роль шведського короля *Карла*, був перший, з кого знімали маску. Без цієї процедури могли й обійтися: скульптори виготовили б її без залучення акторів. Але це довго: скульптурний персонаж народжується не швидше, як за три дні. А гіпсову маску можна зняти десь за 20 хвилин.

Джигурду, щоправда, гіпсували майже дві години. Як це робиться? Людину з голови до ніг «закутують» розчином гіпсу (залишають лиш трубочки для дихання). Коли розчин затвердіє, акуратно знімають. Частіше процедуру виконують окремо з кожної частини обличчя. Джигурду дуже підвела його розкішна борода, врешті-решт, він позбувся її.

Маску *Б. Ступки* таки довелося ліпити скульптору. Бо, за словами актора, його уже піддавали гіпсовому випробуванню, й закінчилося це алергією, відвіданням лікаря. А цього разу *Богдан Сильвестрович* мав вагому підставу відмовитися: як мі-

ністр культури він якраз очолював делегацію, що від'їжджала до Японії.

Муляжі використовували у масових сценах — Полтавської битви, загибелі *Батурина* тощо. «До нашої майстерні, — продовжує *С. Кушнір*, — страшно було заходити: скрізь висіли фрагменти «людських тіл»!

Вершник без голови

Фільм починається з епізоду руйнування склепу *Мазепи*. Факт знущання з тіла уже мертвого гетьмана достовірний: на екрані *Петро І* власноруч відрубує мертву голову. Далі муляж тіла гетьмана прив'язують до коня і відпускають галопом у степ.

— Перед тим, як знімати цей епізод, — каже *С. Кушнір*, — репетиру-

Мазепу, як відомо, по смерті піддали анафемі. Під час зйомок цієї сцени сталося непередбачуване.

— Відрубану голову *Мазепи*, — розповідає *С. Кушнір*, — за сценарієм, спалюють. У ту мить, коли до неї піднесли вогонь, голова раптом стала оживати. Спочатку повільно розплющились очі, далі на обличчі з'явилася міміка... Вражений режисер зазвер від здивування.

Річ у тім, що серед матеріалів, з яких виготовляли маску, була гума. Від вогню вона почала плавитися...

Щось подібне повторилося ще в одному епізоді. Під час Великої Вітчизняної війни склеп *Мазепи* зруйнували вдруге. Знову повторюється спалення голови на багатті. «Ми дивимося на вогонь, — розповідає *Кушнір*, — й не ймемо віри: з кутика очей гетьмана збігає сльоза. Оператор тим часом, бачу, опускає камеру. Кричу: знімай! Дарма. Бо саме в цю мить закінчилася плівка».

Звідки взялася сльоза? Цього разу серед матеріа-

лєнко), повторюють усе те, що свого часу зробив *Петро І*. Муляж гетьмана саджають на коня і розстрілюють його.

Коня для цієї сцени виготовили феєричного — з прозорого матеріалу. Нутро його начинили коров'ячими кишками, додали крові (кіношної, звісно). Стріляли спочатку з автоматів і пістолета. Та кулі муляжа не псували, для гуми такі постріли — ніщо. Принесли ручні кулемети. Марно. «Мазепу кулі не беруть!» — мовив хтось на знімальному майданчику. Покликали піротехніків. Ті заклали тротилуову шашку — бабахнуло! Відірвана голова відлетіла до того, хто її виготовляв, — *С. Кушніра*. «Спершу, — каже він, — хотів подарувати її *Ступці*. Але передумав: а що як образиться. Тримаю вдома».

Сергій каже, що має вже чимало масок відомих акторів. Можна б і музеї відкривати.

Коли прем'єра?

Київська прем'єра «Молитви» затягується до кінця жовтня. Знятий матеріал займає шість годин часу. Змонтований фільм триває дві години. Із самого початку роботи йшла мова про телеверсію фільму. Найбільш зацікавлені у її створенні поки що поляки. Адже в юності *Мазепа* служив при дворі їхнього короля.

До слова, поляки, а ще німці, французи і японці, придбали права на показ картини у своїх країнах. А недавно на Міжнародному кінофестивалі в Польщі «Молитва» отримала головний приз — «Золоту рибку».

Водночас із зйомками «Молитви» тривала ще одна робота: оператори знімали те, як створюється фільм. Цей матеріал також до кінця не опрацьований. Для любителів кіно він не менш цікавий, ніж сам фільм.

Віктор СКРИПНИК.

Богдан Ступка гриметься перед виходом на майданчик.

вали у Гідропарку на березі Дніпра. Не знали, як поведе себе кінь з незвичним вершником. Здавалося, берег був безлюдний, і ніхто не бачив рибалок у верболозах! З їхньої реакції я зрозумів: така сцена глибоко вразить будького. Добре, що минулося без виклику «швидкої допомоги»!

лів, з яких робили маску, був ще й свинець. Нагрівшись, він зібрався у кульку, що нагадувала собою сльозу.

Потім був епізод розстрілу трупа *Мазепи*. За сценарієм, радянські солдати, що добралися до склепу *Мазепи*, за наказом генерала *Жука*, зовні схожого на маршала *Жукова* (в цій ролі сам *Іл-*

галі до будь-якої живої істоти. Нам ця проблема здається трохи несерйозною, можливо, тому, що ми ще не бралися нікого цивілізувати й навчати гарних манер, нікого ще не вчили навіть курити свої сигарети — самі охоче куримо імпортні.

Деяка частина нашої публіки після вистави злегка розчарувалася, але загалом американські актори викликали теплу симпатію — як молодші брати, котрі відважилися покатати нас на нашій же машині й якимось дивом не угробили ту машину.

Після прем'єри (а саме 11 вересня) американські гості замовили молебень в одній з київських церков і відвідали могили батьків *Булгакова* на Байковому кладовищі.

Христофор ГРУША.

ПОДРОБИЦІ

Публіка в дзеркалі екрана

Наші кінотеатри, що ще кілька років тому були в повному занепаді, нині повільно оживають. Як саме — розглянемо на прикладі кращих кінотеатрів столиці.

Якість і кількість

У Києві 36 кінотеатрів. Дев'ять з них дитячі — всі вони працюють під егідою і дотаціями управління культури, із стабільними цінами на квитки (від 50 копійок до 1 грн. 20 коп.), з постійним організованим глядачем. Та матеріально-технічне забезпечення не витримує критики. Ось-ось ці кінотеатри почнуть розвалюватися, не дочекавшись модернізації. Багатьом з них по 30—40 років. Репертуар теж поважного віку. Та надії на його оновлення є. «Перед об'єднанням «Київкіно» поставлено завдання цього року закупити пакет дитячих стрічок, — каже начальник управління кінофікації Києва *Людмила Ковалевич*. — Також опрацьовується програма «Столична культура і мистецтво» на 2003—2005 роки, мета якої — підтримка і осучаснення передусім дитячих кінотеатрів. Проект програми готується до розгляду депутатами на сесії Київської міської ради. Маю надію, що цього року її підпишуть».

З «дорослих» кінотеатрів чотири не працюють за призначенням. Утім, до деяких не заманиш глядача й калачем — він уже знає, що таке комфорт і сервіс. Знає, бо за останні п'ять років з'явилися кінотеатри, які вміють це робити. Першим з них і спочатку єдиним був «Кінопалац». Згодом прийшли конкуренти — «Україна», «Батерфляй», «Київська Русь», «Київ». Сьогодні всі вони мають постійного глядача.

Репертуар і каса

Репертуар здебільшого формують дистриб'ютори. Їх в Україні чотири — «Сінєрія», «Геміні», «В&Н» та «Київоблкіно», яке зберегло хорошу фільмобазу, цінну можливість реставрувати стрічки і не раз допомагало в цьому загаданим дистриб'юторам. Адже нормальної кур'єрської служби, яка доставляла б фільми, у нас немає.

А що кажуть про касу? Одні про це розповідають, інші роблять з цього комерційну таємницю. Так, «Київська Русь» найбільшу суму збрала за фільм «Люди в чорному-2». В «Україні», як і в «Батерфляй», це був «Володар кілець».

Кому — куди

Найпопулярніші у киян — блокбастери, екшени (видовища), фантастика. Хоча ходять і на фільми жахів, некомерційні молодіжні фільми чи американські й французькі мелодрами. В репертуарі співіснують фільми, які можуть задовольнити різний рівень інтелекту, смаку, потреб. Але ці стрічки здебільшого орієнтуються на молодого глядача, людям старшим, вихованим на картинах «Москва сльозам не вірить» тощо, не цікаві досягнення сучасної техніки, вони прагнуть «звичного» мистецтва. *Л. Ковалевич* вважає: «Нинішній репертуар кінотеатрів, на мій погляд, не може задовольнити потреб усіх верств населення. Якби сьогодні показали українську стрічку про *Ганну та Пилипа*, образи яких близькі нашому менталітету, запевняю, в кінотеатрах були б черги. Американська одноманітність набридлила».

Утім, глядач у Києві є завжди, щоправда, переважно молодий. Вік «українців» (що ходять в «Україну») десь 25 років — жінки і 35 — чоловіки. «Кінопалац» та «Київ» приваблює молоді пари та батьків з дітьми. Касу «Батерфляй» і «Київської Русі» роблять здебільшого студенти.

За липень (перший місяць роботи великого залу) «Київську Русь», як запевняє менеджер, відвідали майже 50 тисяч глядачів. «Україна» влітку в середньому приймає тисячу душ щодня, в інші сезони понад дві тисячі. В інших кінотеатрах не називають конкретної цифри, лише кажуть, що це залежить від рейтингів фільму за кордоном. Якщо це блокбастер на зразок «Володаря кілець», кінотеатр заповнюється на 90—100 відсотків.

Від чого залежить цей відсоток, сказати важко. Можливо, глядач вважає на все потроху: престиж кінотеатру, його дизайн, кількість залів, комфортність крісел, величину екрана, знижки, акції, ціну квитка.

Най-най

Кожен кінотеатр особливий. Тут не обійтися без префікса най.

«Україна» збирає найбільшу касу, тут найпрохолодніше (20 градусів вище нуля), найвищі ціни на квитки (від 10 до 46 гривень). Глядачі — здебільшого «нові українці», для них це навіть дешево. Але тут є й ранкові сеанси по 10 гривень, є акції. Тут, як і в «Києві», найбільші в столиці знижки для школярів, студентів, пенсіонерів — 50 відсотків. В інших кінотеатрах — 25.

«Батерфляй» — єдиний в Україні мультиплекс (багатозальний кінотеатр). Тут три зали, отже, найбільший вибір кіно. За кількістю місць (510) він — другий. «Київська Русь» — найбільше місць (1200 у великому залі) і найбільший екран в Україні (11х26, як у московському Палаці з'їздів), найдешевші в Києві ціни на квитки (8—20 гривень).

«Київ» — кінотеатр з найбільшим у столиці ігровим комплексом — більярд, Інтернет-центр, ігрові автомати. Тут навіть працюють салон краси та дитяча кімната. Кінотеатр під час реставрації зберіг свою первинну архітектуру класичного стилю. Вечорами, двічі на тиждень, тут можна послухати вокально-інструментальний ансамбль.

«Кінопалац» — найперший модернізувався, всі рівнялися на нього. Саме тут — найбільше дітей, адже «Кінопалац» перший в Україні показує диснейські мультфільми.

Отак сьогодні працюють провідні кінотеатри Києва. А яка ситуація поза Києвом, розповімо іншим разом.

Лілія ПРИЛЬ. ▼

Містер Шариков догори лапами

У Києві, в рамках Міжнародного Булгаковського фестивалю, відбулася світова прем'єра вистави «Собаке серце» (сценічна версія *Майкла Франко*, режисер *Антоні Сандовал*, театр Zoo District, Лос-Анджелес, США).

...У дитинстві легко уявити, що на протилежному боці земної кулі люди ходять догори ногами. Потім це минає. Але ось американські артисти показали свого/нашого *Булгакова* — і ота дитяча фантазія ніби повернулася знову. Що ми побачили? Замість звичної соціально-філософської притчі — простенький комікс на тему втручання вчених у Божий промисел. Ну, був собі хороший пес *Шарик* — а стала погана людина *Шариков*. Ці два монстри (професор Преображенський і доктор *Борменталь*) роблять із *Шарика* щось подібне до

себе: як тільки *Шарикова* олюднили, одразу навчають його курити! За нашими мірками, *Шариков* (*Бен Сімонетті*) зовсім не страшний. Всі його грихи — за американською шкалою — лиш у тім, що він: а) курить; б) ганяє котів; в) не по-джентльменськи ставиться до баришень. Але які баришні: *Зіна* (*Аріел Наркевічус*) випінала «з-горла» добру порцію горілки, лягла спати, і їй привидівся *Шариков* з хитиво висолопленим язиком — то хто тут винен?! Навіть гарних манер колишнього пса навчають вчовечий агресивно. Зрештою, в цій виставі

по-справжньому шкода лише одного персонажа — *Шарика*. Коли його знову перетворюють на собаку, це сприймається як по-американськи обов'язковий, але в даному разі цілком виправданий хепі-енд.

Звичайно, подібна версія на перший погляд — як ходіння догори ногами. Втім, можна припустити, що тут є певна самоіронія щодо світової цивілізаторської місії американців. Можливо навіть (якщо дивитись нашими, звичними до всяких натайків очима), що *Шариков* ганяє котів — точнісінько, як *Буш* ганяє *Хусейна*! Але це вже наші фантазії. Все тут простіше: очевидно, для них коти — це просто коти, до яких треба ставитися толерантно, як і вза-

Перехід замкне трикутник

РЕПОРТАЖ ІЗ ПІДНЕБЕССЯ

На нашому боці кордону відбувся День добросусідства з Польщею. Зініційований він керівництвом Закарпатської області та Підкарпатського воєводства з перспективою розвитку транскордонного співробітництва.

— Маючи тридцять кілометрів спільного кордону з Польщею, ми нині через відсутність міжнародного пункту переходу позбавлені багатьох можливостей транскордонного співробітництва, — сказав в інтерв'ю «Голосу України» голова Закарпатської обласної державної адміністрації Геннадій Москаль. — До Польщі нині закарпатцям доводиться діставатися або через Словаччину, або через Львівську область. На кордонах з Угорщиною, Словаччиною та Румунією цю проблему знято. Впевнений, що буде її розв'язано й на кордоні з Польщею. З облаштуванням такого переходу Закарпаття могло б замкнути туристичний трикутник «Словаччина—Україна—Польща». До слова, три місяці тому такі самі Дні добросусідства проведено зі Словаччиною. Переконаний, що навіть введення нашими сусідами візового режиму — не завада для транскордонного співробітництва.

На свято добросусід-

ства зібралися представники майже усіх районів області, а особливо гірських. Повноважна делегація прибула і з Польщі. Такі схожі були мелодії горян нашого Закарпаття і польського Підкарпаття, що воевода Зіслав Северський риторично запитував:

— Хіба це не доказ нашого спільного слов'янського коріння? По обидва боки кордону розташовані український та польський національні парки, то мусимо спільно берегти усе це багатство, не допустити його нищення.

Голова Закарпатської обласної ради Микола Андрусь відкриття міжнародного пункту пропуску вважає ще й потужним стимулом для розвитку інфраструктури навколишніх гірських сіл.

Уже під час підготовки до Дня добросусідства українська сторона виконала великий обсяг шляхо-ремонтних робіт і тепер до лінії кордону вже можна дістатися легковиком. На самому кордоні замість традиційного колючого дроту встановлено шлагбаум. Відкриття міжнародного пункту пропуску «Лубня—Волосате» справа найближчого майбутнього.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Ужгород—україно-польський кордон—Ужгород.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

Лолинська муза явила світові поета

НАШІ СВЯТА

Багато літ у тихій зажурі підпирає високе небо старезний ясен. З-за його крилатих віт ясніє в бронзі променисте чоло українського Мойсея. Тут кожної останньої неділі серпня до підніжжя пам'ятника лягають квіти від учасників свята ліричної поезії.

Величаве народне дійство любові до Івана Франка народилося в Лолині не випадково. В цьому гірському селі доробицький гімназист зустрів своє перше кохання. Сюди, до чарівної бойківчанки Ольги Рошкевич юнак пішки долав гори й ліси. Але, на жаль, не судилося йому поєднати долю з коханою. І поет явив світові прекрасну лірику із «трьох жмуктків» — «Зів'яле листя».

Уже в десятий раз поспіль Іван Франко розмовляв з Лолином. У цьому мальовничому гірському селі знову відбулося унікальне свято великого Франкового слова. Цьогоріч воно вперше було обласним. Але Лолин, де заіскрився Божий дар письменника, вартий не тільки всеукраїнського свята. На думку багатьох прикарпатських письменників, він стане коліскою поетичного слова у міжнародному колі, бо Іван Франко — тонкий лірик світової величини. Його «Зів'яле листя» є «багатим скарбом чуття», яким палав він до чарівної бойківчанки.

Свято із набуттям статусу обласного змінило назву. Стало «Франковими джерелами». А в історію воно ввійшло як свято ліричної Франкової поезії, яке ініціювали

письменник Василь Олійник і директор центральної районної бібліотечної системи Людмила Фреїв.

У Лолині усе, як було десять років тому. І старезний ясен, біля якого ходив Іван Франко, і високе його чоло в бронзі навпроти школи, де є літературно-меморіальний музей, і дерев'яна церквочка святого Миколая, в якій понад сто літ горять свічки надії, і те саме чисте небо над селом, оповитим горами, і... недобудований будинок культури за дорогою.

— Іван Франко вмурував свою цеглину в світову скарбницю духу. За те й шана йому сьогодні. Але Лолин — особливий, бо тут бував поет, тут його серце горіло любов'ю, — говорить начальник обласного управління культури Ганна Карась. — Я вірю, що в цьому гірському селі до 150-річчя автора «Зів'ялого листя» (можливо, й швидше) наше свято буде міжнародним.

Сьогодні, як ніколи, актуальні твори нашого генія, який закликав не служити ні москалеві, ні ляхові. А нас досі змушують погоджувати підручники з історії із Росією та Польщею, досі продовжуємо крвати творчість великого сина українського народу: раніше з нього ліпили революціонера, а тепер — соціал-демократа.

Ця земля завжди упи-

ралася в Карпати. І село гарне, бо взяло назву від бога Сонця. Тут чути дух Франка, його велич, тут легко дихати, бо все з любові.

Не вперше гори відлунували мелодіями і піснями відомих прикарпатських митців. Мрійливо звучали бандури, громом зринала в небо мідь духового оркестру і співом переливалися «Галицькі передзвони» з Івано-Франківська, надихали «Народні джерела» з Болехова, зачаровувала «Верховина» з Долини... Над горами дзвеніли голоси народного артиста України Михайла Кривеня, лауреатів міжнародних та всеукраїнських конкурсів Олександра Семчука й Любові Качали...

Бо де ж, як не в Лолині, так гарно співається «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені у сні», «Червона калино, чого в лузі гнешся»... Ці ж пісні — із «трьох жмуктків» любові поета до Ольги Рошкевич. Де ж, як не в Лолині, найкраще грати роль Івана Франка та його коханої, в чому пересвідчилися заслужені артисти обласного музично-дра-

Жертви п'яної бійки

У п'яній бійці в селищі Петрівка Іванівського району загинув від смертельного ножового поранення молодий хлопець. Ще двоє потрапили до лікарні. Четверо учасників поножовщини, винні у скоєнні злочину, з місця пригоди спішно зникли на двох автомобілях марки ВАЗ. Їхні імена відомі — це мешканці тієї-таки Петрівки, сусіднього села Благоєвого та недалекого райцентру Комінтернівське. Нині правоохоронці розшукують їх.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

КРЕДИТИ

Банкіри на авторинку

Нині в Україні старих автомобілів продають у 2—3 рази більше, ніж нових. Багато тих, хто має стабільний зарібок, хочуть придбати нове авто, але не мають змоги викласти за нього відразу всю необхідну суму. За кордоном у таких випадках купують автомобіль у кредит. Схоже, така сама схема приживається і в Україні — інтереси вітчизняних автомобілебудівників, які бажають збільшити обсяги продажу своєї продукції, і банкірів, котрі прагнуть зайняти свою нішу на кредитному ринку ресурсів, збігаються.

Акціонерний комерційний інноваційний банк «УкрСиббанк» став третім банком, що підписав угоду про співробітництво з СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ». За сприяння банку в кредит уже продано більш як 700 автомобілів на суму близько 4 млн. доларів США. За словами його керівників, до кінця року плановано реалізувати ще не менш як 400 авто, зокрема і 150—170 моделей СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ».

— Наша співпраця з кількома банками передбачає наявність здорової конкуренції між ними, яка має сприяти поліпшенню обслуговування клієнтів, і головне — зниження відсоткової ставки по кредитах, — підкреслив голова ради директорів СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ» Олег Папашев.

Обсяги виробництва на СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ» порівняно з аналогічним періодом минулого року зросли більш як на 85 відсотків. Домігшись позитивного балансу фінансової діяльності, підприємство водночас нарощує й обсяги продажу. Його намір реалізувати нинішнього року не менш як 25,4 тисячі своїх автомобілів стає реальним. І в цьому запорізьким автомобілебудівникам сприяє їхній союз з банкірами.

Олександр АБЛИЦОВ.
Запорізька область.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — **КВ № 1 від 26.05.1994 р.**
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — **40224**, для підприємств і організацій — **60955**.
Загальний тираж **159000**.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». **03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.**
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. **0311166.**

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

✉ **E-mail:** mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
🌐 **Internet:** <http://uamedia.visti.net/golos>

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія:
Сергій ПРАВДЕНКО,
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.